Brabant Strip magazine

85

Frank

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Jozef Peeters, de familie Lezy, Martin Floré, Joop Schreurs, Philippe Mouvet.
Werkte mee aan dit nummer:
Bart Persoons
Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen, Jan van Riel

INHOUD

Cover : © *Frank*
Ledennieuws 3
Hermann 4
Koffie klets 11
Video 15
Oud&nieuw 16
Reclamestrips 18
Verschijnselen 26
Agenda 28
Zoekertjes 30

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.

Lidgeld 2001 :
(B):**600**fr, nr.**001-2980926-95**
(Nl): **40** Nlg, Giro **7616528**

Redactieadres:
Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel :(0032)(0) 52 / 31.23.46
E-mail en internetadres :
brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be
nr.2 van 28/02/2001
1.000 exemplaren

De creativiteits-theorie in de praktijk

Onze oproep vorige maand om de creativiteit in beken te laten stromen, heeft zijn doel niet gemist : we kregen al interessante bijdragen. We kunnen alvast een paar sensationele nieuwe artikels en rubrieken beloven! Een eerste resultaat van de oplaaiende creativiteit van onze leden brengen we in dit nummer. Onder impuls van Kurt Boonen kwam een diepgravend interview met Frank tot stand, waaruit we zelfs twee verschillende artikels kunnen puren. Deel twee volgt later.
We willen ook nog eens oproep doen naar de reacties van de lezers. Regelmatig kan ruimte vrij gemaakt worden voor een open brief, een cursiefje, een krabbeltje waarin de mening van de lezer aan bod komt. Wil je de andere leden oproepen tot meer burgerzin, tot revolutie, of gewoon iedereen laten meedelen in een positieve ervaring? Schrijf naar de Reageerbuis. Het moet wel verband houden met de stripwereld uiteraard. De redactie heeft geen inbreng in deze stukken, maar kan eventueel reageren. Er zal alleen op toegezien worden dat niet constant op dezelfde nagel of spijker gehamerd wordt. Reacties graag via electronische weg, diskette of e-mail, want onze secretaresse is op stap met de Hula-Hula boys en kijkt niet meer naar ons om...

De redactie

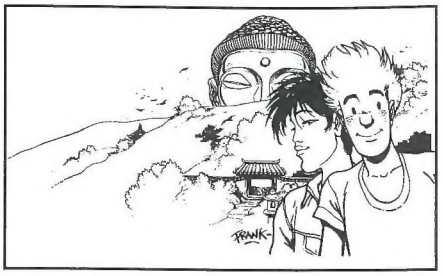

Ansichtkaart die we van Ragebol kregen vanuit Japan.

Ledennieuws

Prijs!

Vorig jaar beloofden we in BSM 77 een "speciale" prijs. De winnaars (zie BSM 81), bleven vooral "speciaal" lang wachten op hun prijs! Dat had zo zijn redenen : met de *Collectie Fenix* in het hoofd, wilden we de winnaar(s) een bijzonder album schenken, met een aparte opdruk, over de wedstrijd. Tussen droom en daad staan natuurlijk zoals steeds practische bezwaren... Ondertussen kreeg Cesar Copejans de hoofdprijs : Fonske 1, Fonske 2 en (bij verschijnen) Fonske 3. Deze albums hebben een bijzondere opdruk op de titelpagina en werden gesigneerd door Marc Sleen en Dirk Stallaert. De winnaars van een troostprijs kregen één album met opdruk. Alstublieft! Voor de annalen : er zijn 15 dergelijke ex. van elke titel. De rest (niet gesigneerd) was bestemd voor het archief, voor de tekenaars en voor de leden van de Algemene vergadering van Brabant Strip vzw.

Tekenaars

Regelmatig krijgen we op de redactie vragen naar (adres)gegevens van striptekenaars. Nu geven we enerzijds niet zo graag adres of telefoonnummer van de artiesten door, omdat sommigen gesteld zijn op hun privacy en natuurlijk vooral niet constant gestoord mogen worden bij het creatieve werk! Anderzijds beschikken wij ook niet over een adresssenlijst met alle gegevens van alle tekenaars. Het beste wat je in zo'n geval kan doen, is (voor België) je vraag richten aan De Stripgilde, de belangenvereniging van striptekenaars. Zij kunnen je aanvraag vast wel doorspelen aan de bewuste tekenaar.
Carlos uit Zulte moeten we alvast teleurstellen : het adres van André Franquin is niet zo makkelijk precies te bepalen, aangezien hij al enkele jaren afscheid nam van deze wereld. Tot ieders spijt overigens.

Dit album werd geschonken als prijs bij de Marc Sleen-wedstrijd die verscheen in Brabant Strip magazine 77. In vergelijking met de gewone editie bevat dit album deze vermelding en werd het gesigneerd door Marc Sleen en Dirk Stallaert.

De reageerbuis

Jazeker, ondanks een lange afwezigheid bestààt deze rubriek nog steeds! De regaeerbuis is bedoeld voor stripliefhebbers die de toestand van de stripwereld van vandaag, gisteren of morgen, van zich af willen schrijven. Dat kan ernstig zijn, dat kan onder de vorm van een cursiefje: het is een vrij podium, reageren mag. In het verleden lazen we in een ander stripinformatieblad wel eens dat het één of andere stukje in een verkeerd keelgat geschoten was. Om helemaal duidelijk te zijn : dit is géén redactioneel stuk.
Er bestaat nog zoiets als vrije, creatieve, meningsuiting.

Strips verzamelen. Hoe lang nog?

Als 55-jarige behoor ik zeker niet tot de jongste categorie van stripverzamelaars. Exclusief de grote verzameling striptijdschriften, krantenknipsels en secundaire literatuur, bezit ik een verzameling van 12.000 stripboeken. Keurig op alfabet gerangschikt op mijn als bibliotheek ingerichte grote zolder. Ik ben een echte verzamelaar en beslist geen handelaar. Dubbele stripboeken heb ik niet en als ik er wel een aantal heb gekregen, geef ik ze weg aan een jonge verzamelaar of vekroop ik ze voor nog geen 10% van de cataloguswaarde. Al vele jaren bezoek ik de stripdagen. Mijn eerste kennismaking was in 1979 in Dronten. Vele jaren was het weken lang verheugen op de stripdagen in Breda en het uitstapje naar het Congresgebouw in Den Haag. Helaas is Breda exit en moest de overstap naar Den Bosch worden gemaakt. Na de eerste kennismaking in 1999, ook dit jaar vol verwachting richting Den Bosch. Helaas moet ik bekennen, dat ik na twee dagen Den Bosch met een teleurgesteld gevoel thuis ben gekomen. De neerwaartse spiraal is al een aantal jaren merkbaar. De stripdagen (h)erken ik niet meer als zodanig. De boekenbeurs zakt steeds meer weg, maar ook de zogenaamde ruilbeurs wordt ieder jaar meer een festijn voor handelaren met dollartekens in hun ogen. Maar eerst de stripdagen : om het parkeerterrein op zaterdag te bereiken, moet je engelengeduld betrachten. Vanwege meerdere activiteiten in en rond de Brabanthallen is het file wachten. Om over de parkeerprijzen nog maar te zwijgen. Verder was het restaurant niet open voor de stripfanaten. Een vette hap en een half glas drinken voor veel geld, was wat er restte in de hal zelf. Rustig zitten om iets te nuttigen was onmogelijk. Het aanbod van de boekenbeurs wordt ieder jaar teleurstellender. Ten eerste is de helft van de hal/tent gevuld met Gen Con en andere zaken waar een stripverzamelaar niet op zit te wachten. Dat hoort meer thuis op een hobby- of algemene verzamelaarsbeurs. Verder is het aanbod aan signerende tekenaars miniem. Kwamen in 1999 de uitgevers Talent en Het Raadsel nog met een flink aantal interessante tekenaars, dit jaar ook geen Talent meer en Het Raadsel had zijn tekenaars thuis gelaten. Waar is de tijd dat Glénat, Standaard, Lombard, Casterman, etc. met een serie tekenaars op de beurs kwamen? Waarschijnlijk schrikken de gigantische bedragen "staan"geld velen af. Ook dit jaar hoorde ik op de boekenbeurs (wat heet!) klachten over de hoge bedragen inschrijfgeld. Een aantal zullen volgend jaar niet meer terugkomen.
Heeft het Stripschap er ooit aan gedacht een evaluatieformulier naar de standhouders te sturen? Mogelijk dat een aantal grieven kunnen worden opgelost. Voor een beurs waar 16.000 bezoekers op af komen, moeten toch wel één of meerdere sponsors kunnen gevonden worden? Waarom hebben kleinere beurzen als Valkenswaard of Hasselt wel een aantal sponsors?
Zoals gezegd is het op de ruilbeurs ook niet meer wat het geweest is. De zogenaamde verzamelaars, beter gezegd semi-handelaren, durven bedragen voor geschandaliseerde boeken te vragen, waar de winkeliers zich voor zouden schamen. Wat te denken van een beschadigde *De avonturen van Janmaat en de Sinjoor en de Baard en de Kale*, voor f.3500,— of beschadigde uit elkaar vallende Suskes en Wiskes voor f.200,—. HC Kuifjes voor bedragen die driemaal het bedrag moesten opbrengen, dat op de veiling werd geboden. Zo zie ik bij een aantal bekende gezichten boeken op de plank staan, die zij al jaren meenemen, maar gezien de vraagprijs nog steeds niet zijn verhandeld. "Ja", verdedigt men zich, "de catalogus geeft een hogere prijs aan". Helaas heeft men de inhoud van de catalogus nooit goed gelezen of willen begrijpen. Misschien dat het onthullende gesprek met Hans Matla, gepubliceerd in Brabant Strip magazine 60 (1998), voor hen verhelderend kan zijn. Stripwinkeliers met hoge prijzen à la, zij moeten er van eten, belasting betalen, etc., maar dat verzamelaars meedoen, valt niet goed te praten. Op deze wijze wordt de groep "echte" verzamelaars steeds kleiner. Nieuwe verzamelaars haken al snel af, omdat ouder materiaal onbetaalbaar wordt.
Het is zo jammer dat de vrijwilligers van het Stripschap die vele uren in dit evenement steken, niet naar behoren eer van hun werk krijgen. De kleinere beurzen zoals eerder in deze open brief genoemd, hebben mij meer bekoord. Niet vanwege de boekenprijzen, maar wel vanwege de opzet. In de stripbladen, die ook oog voor de gewone lezer hebben, werd al eens eerder het verloren gaan van de werkelijke opzet van het verzamelen in één of meerdere artikelen aangehaald.
Uiteraard kan het Stripschap weinig aan veel feiten doen. Wel kan men het werkelijke doel stimuleren. Hetzij via Stripschrift, hetzij via hun eigen magazine. Mogelijk is er in de andere secundaire literatuurbladen, als bijvoorbeeld Zozolala of Brabant Strip magazine een discussie te starten: "Hoe verder?". Wie durft op stripbeurzen normale, betaalbare prijzen voor oud papier te vragen? Zo doorgaand is het einde van onze mooie hobby in zicht. Ik behoor nog tot gelukkigen met een grote verzameling, maar ook die sterven uit.
Ruud Gruijs, 14 oktober 2000
(verzonden aan Het Stripschap, Zozolala, Brabant Strip).

Frank

op zoek naar de poëzie achter het alledaagse

Le quartier Léopold, oftewel de Leopoldswijk, een oase in het hartje van Brussel. Een eilandje waar iedereen iedereen kent. Eén van zijn bewoners is FRANK PE (15-7-1956), niet alleen schepper van de droomwereld van RAGEBOL en de mysterieuze ZOO van dokter Célestin, maar ook een geweldige tekenaar, inkleurder, dierenkenner en... beeldhouwer. Vooraleer we de gezellige woonkamer binnenkomen, moeten we eerst een korte gang door, die uitkomt in een soort metsel- en timmer-atelier. Een groot email-bord van Ragebol helpt ons de trap naar de woonst van Frank vinden.
Er is nog bezoek. Dat geeft ons de tijd om even rond te kijken. Op zijn werktafel ligt een prachtige half-geïnkte tekening voor een portfolio van Zoo. Daar tegenover een groot aquarium en rondom ons enkele meters boekenrekken : strips, dierenboeken en een hele dierentuin aan beeldjes. Per koppeltjes, net de ark van Noe. Op de vensterbank een foto van ...Franquin.
Brabant Strip bracht met genoegen een namiddag door met deze charmante en uiterst vriendelijke kunstenaar.

- *Philippe&Joppe&Kurt* -

Hoe komt het dat we zo lang gewacht hebben op de nieuwe Ragebol?
Wel, de lezers zullen wel denken dat ik bijzonder lui ben, maar ze vergissen zich! In feite werk ik zelfs heel veel en doe erg verschillende dingen. Wat is er gedurende die tien jaar allemaal niet gebeurd? Er zijn twee delen van de ZOO-trilogie verschenen : twee maal 70 bladzijden, een ingewikkeld scenario (en dito scenarist!). In 1997 heb ik tien maanden lang voor Warner-Bros gewerkt aan de tekenfilm *Excalibur* gewerkt. Daarbij komt nog al wat ik gewoonlijk naast de eigenlijke strips doe : ex-librissen tekenen en portfolios, posters, affiches, ... Dat neemt behoorlijk wat tijd in beslag. Dan zijn er ook nog de reizen en de interviews. Als je het allemaal optelt is tien jaar snel voorbij. Maar ik ben nooit van plan geweest om met Ragebol te stoppen. De eerste twaalf platen van *De stille kracht van de Jizo*, het verhaal dat in Japan speelt, heb ik in 1993 getekend, tijdens mijn reis daar. Het was een manier om aan Ragebol te werken op een moment dat ik daar eigenlijk geen tijd voor had. In Japan had ik noodgedwongen wat tijd over en ben ik aan het verhaal begonnen. *Sandrine*, het Afrikaanse verhaal van Ragebol, heb ik anderhalf jaar geleden gemaakt. Het gaf ons de mogelijkheid om een nieuw album uit te brengen, met de toepasselijke titel *Onder twee zonnen*. Daarin staan de twee verhalen naast elkaar, kwestie van Ragebol terug in de aandacht te brengen. Het heeft zijn doel niet gemist. Een goede zaak dus.

Is Ragebol in de periode tussen de twee verhalen in geëvolueerd?
Toen ik Ragebol opnieuw begon te tekenen was ik zelf een beetje benieuwd hoe het zou gaan. Ik had hem al zo lang niet meer getekend, maar het ging vanzelf.
Ik had daar helemaal geen moeite mee. Het is zo vlot gegaan dat ik vermoed dat Ragebol in al die tijd niet veel veranderd moet zijn. Het is een reeks waarin ik mij erg op mijn gemak voel en daarom vermoed ik dat mijn eigen levenswandel er zich een beetje in weerspiegelt. Maar Ragebol zal altijd een adolescent, een prille twintiger blijven. Hij zal niet trouwen en geen kinderen kirjgen, zoals Buddy Longway dat wel gedaan heeft. Persoonlijk ben ik in die periode uiteraard wel veranderd en dat zie ik in de manier waarop ik nu de dromen van Ragebol aanbreng en verwerk in de verhalen. Dat gebeurt enigszins anders dan vroeger. In die zin zal de reeks wel veranderd zijn en verder evolueren, maar het personage Ragebol op zich niet echt veel.

Verweven in het verhaal van Sandrine lees je, zoals ook in de meeste verhalen van Ragebol, een zoektocht naar iets dat men verloren heeft en dat men later al dan niet terugvindt. Verliezen en terugvinden, op zoek gaan naar... lijkt mij een constante factor in de reeks.
Wel, het is eigenlijk een goed stramien voor een verhaal. Vele verhalen zijn te herleiden tot dit klasiek gegeven. Maar Bom en ikzelf hebben juist de bedoeling om in Ragebol de verhalen op te bouwen met als ondertoon een soort initiatie. Het moet elke keer een beetje een persoonlijke zoektocht zijn. Het personage evolueert tijdens het verhaal en komt er enigszins veranderd uit.

Ook de droom, het geheugen, de herinneringen zijn belangrijke thema's in *Sandrine*. In het verhaal heb je enerzijds Sandrine, een Burundees kind dat aan de volkerenmoord is ontsnapt, in zichzelf opgesloten, getraumatiseerd door al wat ze heeft meegemaakt. Anderzijds heb je Eleonore, de grootmoeder van Ragebol, eveneens opgesloten in haar « goede » herinneringen aan de koloniale periode, gevangen in voorgoed vervlogen tijden.
Het klopt dat Sandrine erg gesloten is. Ze is inderdaad getraumatiseerd, maar gaat zich gaandeweg opnieuw openstellen voor de wereld waarin ze nu terechtgekomen is. Het is een vrij rechtlijnige beweging en we hopen dat ze goed vertrokken is, al zal het niet gemakkelijk zijn. Voor Eleonore is het veel ingewikkelder. Ze is een koloniale geweest, in de slechte zin. Ze heeft toen slechte gewoontes gekweekt op het moment dat ze reeds volwassen was. Eigenlijk heeft ze die slechte gewoontes ook gehouden. Daarin verschilt Eleonore van Sandrine : ze is paradoxaal. Enerzijds heeft ze een groot hart, dat merk je in de relatie die ze met Ragebol als kind had, het vlot goed tussen hen. Maar anderzijds is ze ook onuitstaanbaar. Misschien gaat het bij kolonialen altijd een beetje zo. Ze klamt zich vast aan het verleden, ze verkrampt. Er is een spreuk die zegt dat de tijd van mensen wijzen zou moeten maken, maar dat ze meestal slechts bejaarden worden.

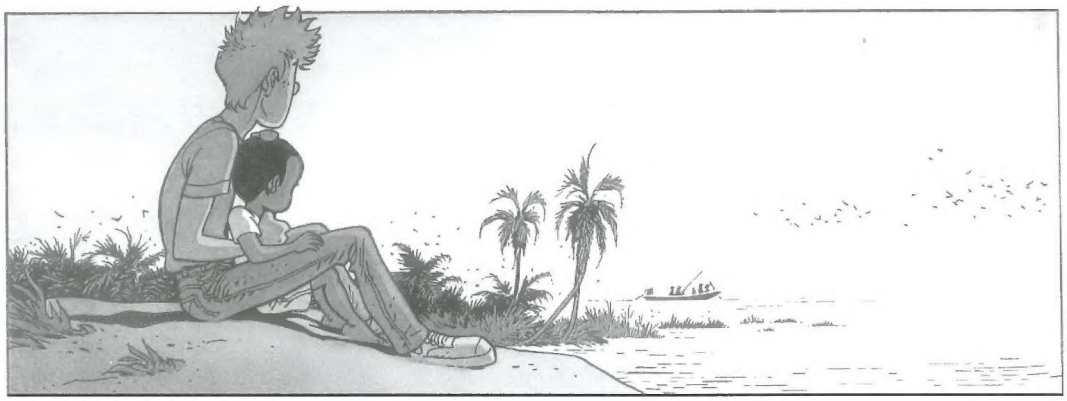

◀ *Ragebol en Catherine in Japan.*

Ragebol en Sandrine ▶

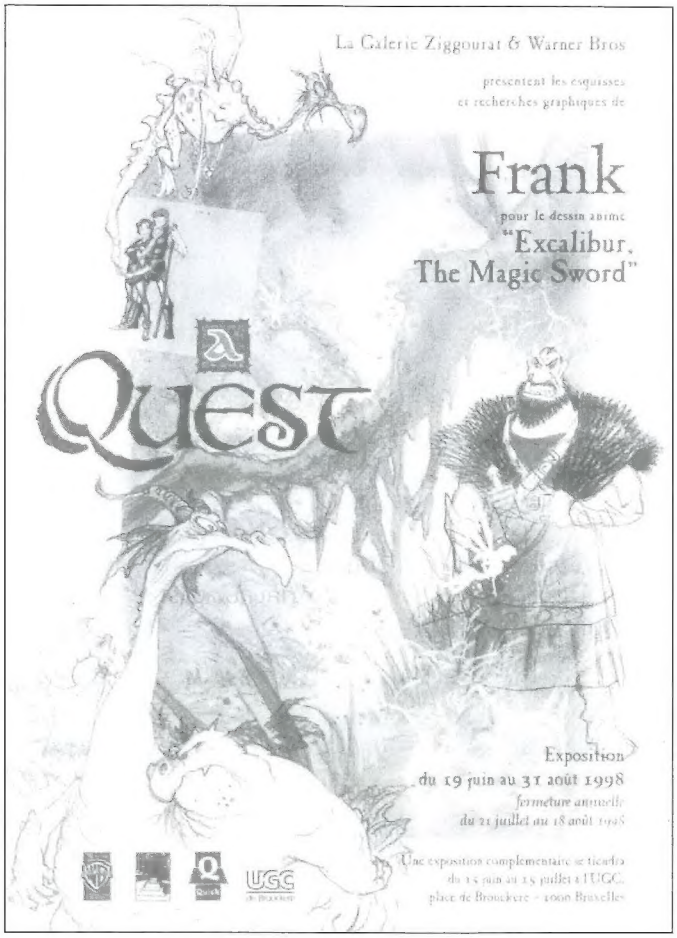

Als je met Bom aan een scenario voor Ragebol werkt, hoe verloopt dat?
Wij praten daar erg lang over. Voor *Sandrine* had ik de grote lijnen van het verhaal geschreven en heeft Bom het in de diepte uitgewerkt.

Eigenlijk zijn de scenario's van Ragebol veel rijker dan ze op het eerste zicht lijken...
Weet je, sommige mensen zeggen dat er in die verhalen niets gebeurt.

Jan Bex schreef in *Het Belang van Limburg* een lovende bespreking van de nieuwe Ragebol. Hij was erg enthousiast.
Jan Bex ? Ik ken hem goed : we hebben samen de zoo van Antwerpen bezocht...(gelach)

Ondanks het enthousiasme van Jan Bex is je bekendheid in Vlaanderen en Nederland zo miniem, vergeleken met het succes in Wallonië en Frankrijk. Hoe verklaar je dat?
Eigenlijk weet ik niet echt goed hoe het komt. De Nederlandstalige stripmarkt is beperkter dan die in Franstalige landen, dat is wel een feit. In die zin is Dupuis ook van plan om in 2001 prominenter op de Nederlandstalige markt aanwezig te zijn in een poging om het publiek voor nieuwe dingen te interesseren.

We hebben de indruk dat de strips uit de « Vrije Vlucht »-reeks, die meer op een volwassen publiek gericht zijn, geschikter zijn voor de Franstalige markt, terwijl in het Nederlands de populaire, gemakkelijke reeksen meer in trek zijn.
Ik denk dat er in het Nederlands wel degelijk veel strips worden gelezen, maar anders, goedkoper, inderdaad wat eenvoudiger en populairder, meer aanleunend bij de dagdagelijkse dingen, bij de Vlaamse en Nederlandse kultuur en bij de politieke en sociale realiteit. Ik vind dat een heel goed uitgangspunt overigens. Verder is er misschien ook het feit dat Ragebol met zijn vier albums nog geen echte *reeks* is en dat dit nu juist belangrijk is op de Nederlandstalige markt. Er is ook het feit dat in Frankrijk de strip op een bepaalde ogenblik deel is gaan uitmaken van de verworvenheden van de Cultuur met grote C. Ze hebben de strip daar gewoon aan toegevoegd, al vinden ze zelf dat strips nog steeds niet prominent genoeg zijn als « cultuurvorm ». Deze evolutie heeft zich vooral in Frankrijk voorgedaan, meer dan in Wallonië en waarschijnlijk nog veel meer dan in de Nederlandstalige gebieden. Het is waarschijnlijk daarom dat een verhaal als ZOO, dat zich meer tot volwassenen richt, beter in Frankrijk verkoopt. In Duitsland bijvoorbeeld wordt er zelfs wat minachtend over strips gedaan. Het is heel eenvoudig : in Duitsland zeg ik nooit dat ik striptekenaar ben. Nee, ik ben daar illustrator, werk aan tekenfilms, dát maakt daar pas indruk.

Je hebt samen met Claire Wendling aan de tekenfilm *Excalibur* gewerkt voor Warner Bross. Was dat een verrijkende ervaring?
Ja, absoluut. Het heeft mij veel vrijer gemaakt in mijn manier van werken. Ik heb daar vooral schetsen gemaakt, voorstellen en voorstudies voor personages en decors, dat was pure creatie. Het was voor mij ook belangrijk omdat het goed staat op je C.V. Zolang je in België stripverhalen tekent, ben je een tekenaar als een andere, maar als men weet dat je voor Warner gewerkt hebt gaan meer mensen zich voor je werk interesseren. Het maakt indruk ! Uiteraard is dat subjectief en relatief, maar je waaier aan toekomst-mogelijkheden wordt breder. Het is ook erg relatief in die zin dat werken aan ZOO veel moeilijker is als wat ik voor Warner gedaan heb, het is niet te vergelijken. Maar als ik dat vertel, geloven de mensen mij niet. Als je aan een tekenfilm werkt, moet je heel veel doen op een korte tijd. Het kost allemaal veel geld en het moet vooruit gaan. Wij waren betrokken bij de eerste fase van het project. Wat wij deden was heel spontaan, het was vooral ideeën spuien en ze neerschetsen. Dat zijn werkdocumenten die nooit gepubliceerd zullen worden en je bent dan ook veel vrijer in je werk. Als je aan een tekenfilm begint, heb je een eerste fase waarin je de beste visuele vertolkingen zoekt voor de personages en andere zaken die je in de film wil laten zien. Pas later worden de echte decors voor de film gemaakt en start men met de animatie van de personages die men uit fase één geselecteerd heeft. Excalibur heeft als tekenfilm een vrij eigenaardig verloop gekend. Toen wij aan de film begonnen was het de bedoeling om een tekenfilm voor volwassenen en adolescenten te maken : een erg somber, hard keltisch verhaal. Het was in de periode toen de concurrentie Warner met Disney wou aangaan, net zoals Dreamworks dat met *De Prins van Egypte* wou doen. Gaandeweg is Warner bang geworden : het kostte handenvol geld. Ze hebben de producer vervangen en de verantwoordelijken voor het project hebben toen besloten dat het een heel andere film zou worden : eentje voor vier à zesjarigen. Het had niets meer te maken met het oorspronkelijke scenario. Alles is volledig veranderd en alle delen waaraan ik gewerkt had, zijn eruit gehaald. Ik heb dus absoluut niets gedaan voor de definitieve versie van de film. Uiteindelijk hebben wij voor een film gewerkt die niemand gezien heeft en die nooit zal bestaan ! Dat mag wel gezegd worden, want de film is barslecht en ik zit er voor niets tussen. Maar al bij al was het voor mij een heel verrijkende ervaring. Ik heb daar de studio's kunnen bezoeken, mensen ontmoeten en eigenlijk was het oorspronkelijk verhaal waaraan we werkten echt tof, er was onder andere een deel met trollen en draken dat knap bedacht was en prachtig uitgewerkt.Het was heel boeiend om daaraan mee te werken.

Heeft men je nadien opnieuw aangesproken om aan gelijkaardige projecten te werken?
Neen. Uiteindelijk bleef het bij een éénmalige samenwerking. Maar wie weet? Drie van mijn beste vrienden werken tegenwoordig voor Europese tekenfilms en houden mij op de hoogte van wat er gebeurt. Als er interessant werk te doen is, vooral dieren, weet ik het. In die wereld zijn zo ontzettend veel boeiende dingen te doen en echt grote tekenaars te ontmoeten. Het is allemaal heel verfrissend als je naast je stripwerk ook met die wereld raakvlakken hebt. Het is ook een hele andere wereld : het is een wereld waar heel veel geld geïnvesteerd wordt, tekenfilms maken is een hélé dure bezigheid, en de mensen werken er ook op een totaal andere manier. Ieder werkt niet in zijn hoekje, in zichzelf gekeerd, maar wel in grote teams. Ze hebben een goed salaris, grote studio's... Eenmaal je daaraan gewerkt heb is het echt tof : je wordt erkend door een hele ploeg, je krijgt sneller feedback. Anderzijds is het wel héél creatief werken maar de resultaten zijn vaak teleurstellend. Je werkt in een team en je energie gaat vaak ook in dat team verloren. Als striptekenaar heb je het immense voordeel dat, als je een goed idee voor je verhaal heb, je het ook in de strip tracht te verwerken zodat het uiteindelijk gepubliceerd wordt zoals jij het wilt. Het is dus veel persoonlijker om aan een strip te werken dan aan een tekenfilm. Het is ook eenzamer werken, meer het werk van een langeafstandsloper.

Betekent dat dat je liever alleen aan een strip zou werken, zonder scenarist?
Nee, integendeel, ik heb vrij concrete plannen voor een twaalftal verhalen van 44 bladzijden die ik erg graag zou willen maken, hetzij alleen, hetzij met Bom, of zelfs met andere scenaristen. Er zijn verschillende scenaristen met wie ik graag zou willen werken en die akkoord gaan. Onder andere Xavier Dutch, een Franstalige Belgische schrijver die ik erg waardeer en van wie de stijl erg goed bij een Ragebol-verhaal zou passen.

Bestaat er geen risico dat, door het aanspreken van verschillende scenaristen, de reeks aan cohesie verliest?
In feite is Ragebol oorspronkelijk in *Robbedoes* verschenen om een rubriek over de natuur op te vrolijken. Bom is pas aan de reeks komen werken op het moment dat ik aan *De Droom van de Walvis* wou beginnen, het eerste lange verhaal. Het personage bestond dus al, met zijn wereld, zijn karakter, en Bom heeft mij altijd gezegd : *« als je met iemand anders wilt werken, ga je gang »*. Hij heeft altijd die openheid gehad. Ik ben erg tevreden over onze samenwerking en wij hebben met Ragebol nog heel wat plannen samen. Maar ik denk dat het met Xavier Deutsch ook erg interessant zou kunnen zijn. Ook hij heeft een zeer adolescente feeling, heel inventief, heel poëtisch. Daarnaast is er nog een project dat mij erg aanspreekt, zelfs al ligt het wel moeilijker. Het zou een verhaal worden over de veranderingen die wij in deze buurt hebben meegemaakt, de bekende Leopoldswijk in Brussel, want dat is ook de buurt waar Ragebol woont. Het huis waar hij zijn flatje heeft, bestond echt, maar werd drie jaar geleden afgebroken om plaats te ruimen voor de nieuwe wijk van de Europese Gemeenschap hier achter de hoek. Ik zit dus met een probleem : zal Ragebol in zijn flatje blijven wonen? Dat zou erg nostalgisch zijn en ik zou de reeks op die manier in het verleden verankeren. Of gaat hij verhuizen? Maar dan zal ik ook moeten vertellen waarom dat nodig is. Wij hebben hier met de mensen van de buurt dag na dag al deze veranderingen heel intens gevolgd en beleefd. De buurt is daardoor een heel héchte gemeenschap geworden en er zijn duizenden dingen te vertellen. Er is een Belgische cineaste die al deze veranderingen, het afbreken, het verhuizen,... stapsgewijs heeft gevolgd en die ook scenariste is. We zouden dat heel graag samen in een Ragebol-verhaal verwerken. Het is een tof project, ingewikkelder ook, omdat het dossier aan de basis vrij technisch is. Om niet zwart-wit en simplistisch te zijn moeten wij vanuit de realiteit vertrekken en dan zitten we met economische en politieke elementen waarvoor we de juiste toon, de juiste aanpak moeten vinden. Het is ook een moeilijk project omdat het ook een hele wijk tot leven moet brengen.

Ragebol voor de deur van zijn huis (goed kijken : hij staat onder de tekstballon). Deze straat bestaat niet meer : sinds het verschijnen van het album (1988) werd dit deel van de Leopoldswijk platgelegd voor de bouw van de Europawijk. Kaalslag is een Brussels fenomeen, dat de Brusselaars kennen sinds Leopold II vorige eeuw zijn megalomane plannen op de stad kon botvieren. Hele volkswijken werden sindsdien met de grond gelijk gemaakt. Nee, in België is daar geen bombardement voor nodig : zoiets gebeurt gewoon in vredestijd. Hopelijk wijdt Frank hier ooit een verhaal aan. ▼

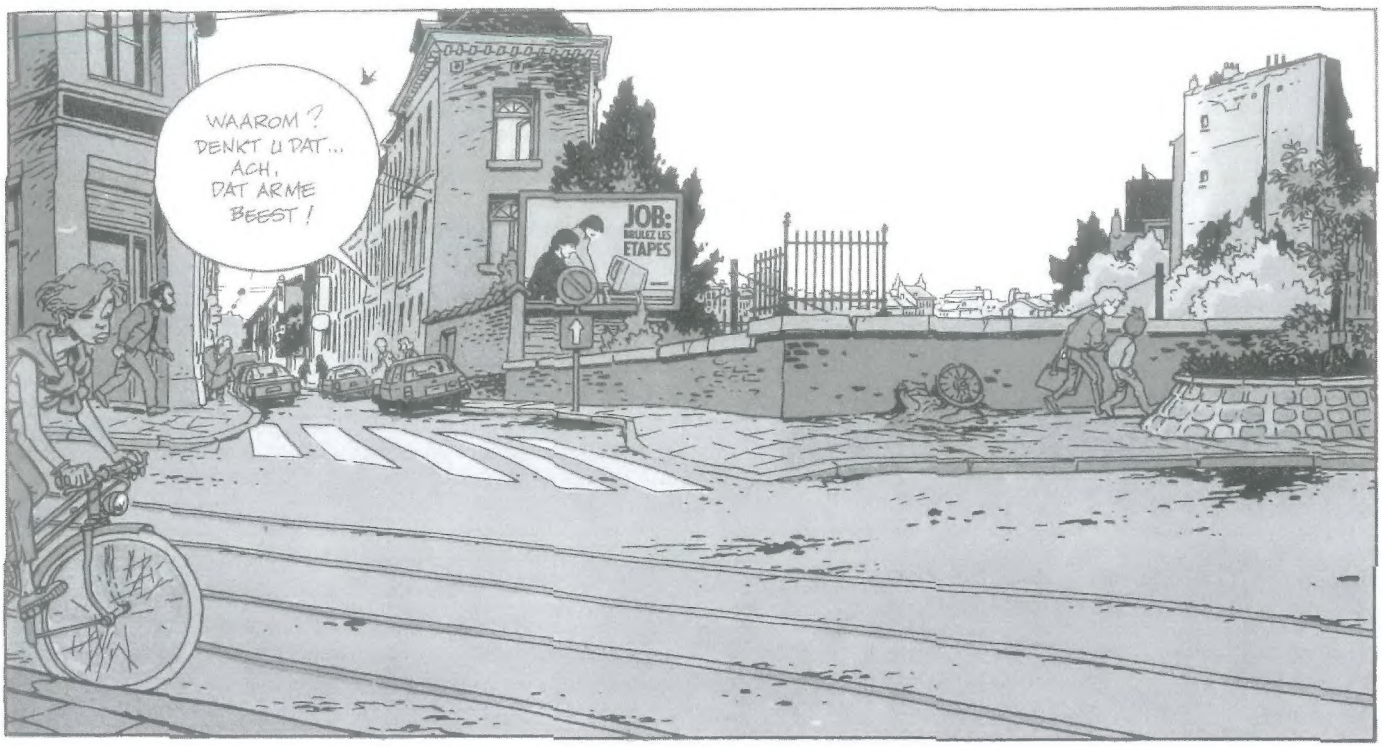

De echte centrale figuur van het verhaal zal de wijk zijn...
Inderdaad. Het zal misschien ook niet echt het verhaal van deze buurt zijn, maar eerder van de evolutie van een soortgelijke buurt. Hier in Brussel is het omwille van de inplanting van de EG, maar het gebeurt evengoed om andere redenen in andere grootsteden zoals Parijs of Berlijn, waar oude buurten moeten wijken voor nieuwbouw. In die zin zal het verhaal meer mensen kunnen aanspreken dan de oude Brusselaars alleen. Wat mij aanvankelijk motiveerde om dit project dt doen, is het feit dat hier revolterende dingen zijn gebeurd, soms zelfs erg gewelddadig. In zo'n situatie draait alles rond machtposities, machtmisbruik, gekonkelfoes, corruptie en andere zaken van dat slag. En hier is, gezien de omvang van het bouwproject, op dat vlak nogal wat gebeurd...

In Ragebol vind je dat soort stadsrealisme tot nu toe niet terug : emoties, poëzie, tederheid blijken veel belangrijker. Ik herinner me dat ik flink verbaasd was bij het lezen van het eerste verhaal : al die vissen overal... Het vergde toch een heel andere lectuur dan de verhalen die we tot dan in Robbedoes gewoon waren.
...en ik kan jullie verzekeren dat noch Bom, noch ikzelf jointjes zat te rollen, of ons lazarus dronken of paddestoelen stoofden om te kunnen werken! Het was « puur natuur » ! In feite is het basisgegeven van het verhaal heel simpel, bij manier van spreken... : in een ondergelopen grot onder het Natuurhistorisch Museum leeft een walvis die met haar dromen het gedrag en de verbeelding van de inwoners van de wijk beïnvloedt. Ragebol en Catherine worden, los van elkaar - ze kennen elkaar nog niet - geïntrigeerd door het gebeuren en gaan op zoek naar antwoorden. Op het einde van hun zoektocht ontmoeten ze elkaar. Toegegeven, het verhaal breng je bij een eerste lectuur een beetje - of een beetje veel - in de war. Waarom voedt precies een walvis de dromen van mensen? De walvis heeft een dubbele symboliek : ze wordt enerzijds beschouwd als verzamelplaats van positieve kennis voor de mensheid, maar symboliseert anderzijds ook onze angsten. Gelinkt aan de droom kan dit betekenen dat de droom evengoed een bron van kennis kan zijn als een plaats waar je met je angsten wordt geconfronteerd. In die zin benadrukt dat het belang van de droom in ons leven. Er is ook het belang van achter je dromen aan te durven gaan, te trachten je dromen waar te maken, alsook je angsten en nachtmerries te bezweren. En misschien kun je ook stellen dat, bij de gratie van toeval en intuïtie, mensen die dezelfde dromen koesteren veel kans maken om elkaar op hun zoektocht te ontmoeten.

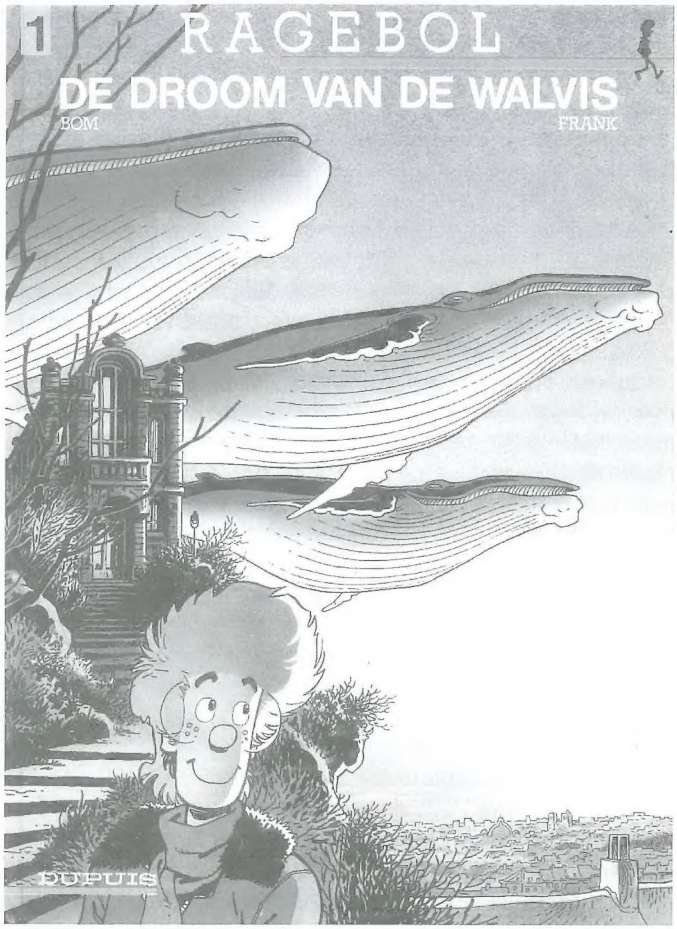

Dromen is belangrijk, hoor : het is een soort van spontane poëzie! In *De Beeldhouwers van het licht*, het tweede lange verhaal van Ragebol, staat de poëzie dan ook centraal. Daarin wilden we aangeven dat het erg belangrijk is om de poëzie te leren zien achter de schijnbare monotonie van de dagdagelijkse dingen. Wij hebben de neiging om alleen in die dingen geloven die we zien. Indien we ons nu eens onbevooroordeeld zouden openstellen en met de openheid van een kinderhart en -blik naar de wereld zouden durven kijken, zouden we er misschien schatten in ontdekken. We zouden tederheid en poëzie ervaren daar waar we anders slechts de alledaagse banaliteit waarnemen.

Ragebol en Catheriine ontbijten op het Luxemburgplein. Op de achtergrond staat het Luxemburgstation (Gare du Quartier Léopold). In 1988, toen Frank deze scène tekende voor De nacht van de kat, *bevond zich achter het station nog een gedeelte van de Leopoldwijk. Vandaag verrijst daar, na flink wat sloopwerk, de Europawijk en kan je achter de boog van het stationnetje de koepel van het Europees parlement zien....*

HET WERD WARM. WE GINGEN OP HET TERRAS ZITTEN VAN EEN CAFÉ, TEGENOVER HET STATION.
EN WAT ZAL 'T ZIJN VOOR DE TORTELDUIFJES ?
VIER CROISSANTS, TWEE KOFFIE MET MELK EN EEN GEHAKTE BIEFSTUK ALSTUBLIEFT.
OFFICE

Zo is er in *De nacht van de kat* de oude mijnheer die zijn vervallen inkomhal in het Egypte uit zijn dromen heeft herschapen door daar hopen zand uit te strooien. Ragebol heeft daar ook altijd van gedroomd, maar het nooit durven doen.

We hebben wel allemaal diep in ons verborgen dromen, maar de oude mijnheer is er wel echt helemaal voor gegaan. Om je dromen gestalte te durven geven, heb je wel veel moed nodig. Het verhaal zou de lezer eigenlijk moeten aanzetten om op zoek te gaan naar zijn eigen emoties en ze bewuster te beleven. In feite zijn de verhalen van Ragebol niet zozeer geschreven om ideeën aan te brengen, maar hoofdzakelijk om met de lezer een emotie te delen en om zo via deze emotie allerlei zaken te kunnen doorgeven. Voor Ragebol zijn zijn zoektocht en zijn ontmoetingen in *De nacht van de kat* verrijkend, het helpt hem in het nemen van beslissingen die zijn verder leven voor een stuk gaan bepalen, zijn toenadering tot Catherine bijvoorbeeld. Zo fungeert dat dus een beetje als een brug naar meer volwassenheid.

Lekker genieten als een kat in de zon.... ▲

Toen wij hier binnenkwamen hadden we verwacht een kat aan te treffen, maar we zien hier vooral vissen..

Ik heb nu geen kat meer maar ik heb er wel jaren een gehad. Ergens is het ook wel een beetje van : ofwel de kat, ofwel de vissen... Maar over de kat gesproken, ik moet jullie toch een heel intrigerend voorval ver-tellen. Toen ik *De nacht van de kat* begon te tekenen, woonde ik hier vlakbij. Achter het gebouw liep de spoorweg met het station van de Leopoldswijk, net zoals in het verhaal waar ik aan wou beginnen. Ik woonde daar op de tweede verdieping. Ik had al tien jaar een kat en had nooit problemen gehad.Toen ik op een avond aan het eerste vakje van de eerste plaat van het verhaal wou gaan tekenen, is de kat spoorloos verdwenen. Het was vrijdagavond en 's anderendaags werd ik ongerust omdat hij niet terug was. Ik heb dus heel het weekend achter mijn kat gezocht. Pas maandag heb ik hem in een hokje van de spoorwegarbeiders gevonden, waar hij per ongeluk opgesloten was. Zo smerig! Het is de enige keer geweest dat hij is gaan lopen. Hij had het in tien jaar nooit gedaan en nadien ook nooit meer. Het kwam juist op het moment dat ik net zo'n voorval wou gaan tekenen. Toch ongelofelijk zo'n toeval, niet? Hoe zo'n zaken gebeuren is voor mij een groot raadsel...

Het belang van toeval en intuïtie is weer eens bewezen...

Met de reeks Ragebol hebben we nog veel meer van die « toevalligheden » meegemaakt. Het is heel vreemd, verwarrend ook, want noch Bom noch ik zijn van nature uit geneigd om in bovennatuurlijke dingen te geloven. Het is echt niet ons ding. We geloven wel dat er zaken zijn die ons verstand te boven gaan, maar verder trachten wij daar geen vat op te krijgen. We laten die zaken liever gewoon gebeuren en gebruiken ze daar waar ze van pas komen. Maar toegegeven : met Ragebol gebeurt het meer dan eens.

Onder andere ook met *De droom van de walvis*. Ik was al goed opgeschoten met het uittekenen van het verhaal. Ik had reeds een tijdje de platen getekend waarop de werken aan het Natuurhistorisch Museum in het Leopoldpark te zien zijn. Iets later startte de echte renovatie van het museum en hebben ze de schuttingen rond de werf op exact dezelfde plaatsen gezet als op de platen die ik getekend had... Toeval... maar er is nog meer. Op een avond ben ik op de werf gaan wandelen. Ik kende het museum goed en wou weten wat ze daar uitspookten. Het was hier om de hoek en ik had voordien niet de gelegenheid gehad om de plannen van het project te gaan inkijken. 's Avonds is de werf verlaten en het is vrij gemakkelijk om op de werf te komen. Op een avond ben ik dus in de kelders verzeild geraakt en daar was, geloof het of niet, een grote afvoerpijp doormidden gebarsten, zodat er massaal water uit stroomde... regelrecht in een grote put in de grond. Waar het water verdween heb ik niet geweten, maar het maakte een geluid alsof het in een diepe afgrond stortte... in een onderaardse grot misschien ? Echt waar ! (gelach). Ik verzin echt niets ! (bulderlach). En er gebeuren geregeld van die dingen. Ik heb nu net de meest frapante anecdotes verteld, maar Bom en ik zijn regelmatig geconfronteerd met zulke bizarre toevalligheden. Het geeft ons een heel verwarrend gevoel.

Ragebol in het Natuurhistorisch museum, ook in Franks buurt ▼

NOG EVEN EN AL UW KOPZORGEN ZIJN VOORBIJ!

© 2001 ANDRÉ BENN & LUC BRUNSCHWIG

VERSCHIJNT OP 10 & 11 MAART 2001 OP DE STRIPBEURS VAN WILRIJK

MICK MAC ADAM | DE ONTHOOFDE MINNAARS

ARCADIA vzw

LIJSTERSTRAAT 11
2580 PUTTE-BEERZEL (BELGIË)
INFO • TEL/FAX 015/55 14 88

STRIPWINKEL

F. VAN RYHOVENLAAN 312 (HOEK ANJELIERSTR.) 9000 GENT
TEL: 09 227 70 86

STRIPWINKEL WONDERLAND

wonderland productions

Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
✆ 011/22 82 00

MAX

STRIPZOLDER

AANKOOP - VERKOOP STRIPVERHALEN

Nieuw, antiek, tweedehands, luxes, curiosa,...
alles op stripgebied!

015/41.27.99

Uitsluitend op afspraak!

ZEMSTBAAN 55 2800 Mechelen

VERNIEUWD:

DE STERREN-PLUKKERS

Maak NU kennis met de totaal vernieuwde en 'Vander-' steengoede club "De Sterrenplukkers". Dit magazine brengt het beste en meest bijzondere nieuws op het gebied van Suske en Wiske, Willy Vandersteen en de Studio! Bovendien ontvangt u tijdelijk 2 magazines **GRATIS!** Dus u wordt lid voor 4 nummers en krijgt er 6!*
In het nieuwste nummer onder andere aandacht voor een onbekende en zeer unieke Suske en Wiske-strip uit 1975. *Dit mag u niet missen!*

DE STERREN-PLUKKERS
MAGAZINE OVER VANDERSTEEN & STUDIO
WE ZULLEN DE MANNEN HUN GEVAL EENS GAAN BIJWERKEN!
DE VERZAMELLINK

Wordt lid voor BF 690,- of fl 35,-
Voor **België**: Maak het lidgeld over op bankrek.nr.: **320-0037738-75**
t.n.v.: Marcel Mallant, De Wiek 5, 2265 VK Leidschendam, Nederland
Voor **Nederland**: Maak het lidgeld over op girorek.nr.: **7478194**
t.n.v.: Marcel Mallant, Burg. tenVeldestraat 57, 8281 ZP Genemuiden
Vermeldt uw adresgegevens of mail: Sterrenplukkers@mallant.com

* Bij de eerste zending ontvangt u gelijk 3 nummers.
Dit geldt voor iedereen die niet in 2000 bij ons lid was.

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Geven die « toevalligheden » je niet het gevoel dat jullie goed bezig zijn?
Daar is wel iets van aan. De meest kostbare indruk die we daaraan overhouden is dat we ergens juist zitten, dat we afgestemd zijn op een zekere realiteit achter de dingen. Dat betekent niet dat we ons met paranormale toestanten zouden gaan bezighouden en erin geloven. Wij constateren alleen maar. Het blijft onder ons en heeft ook geen invloed op ons werk. Trouwens, als je bezig bent moet het ook vooruit kunnen gaan en kun je dus niet wachten op zo'n voorvallen om aan je verhaal verder te werken.

Maar die zaken schijnen toch de sfeer in de verhalen van Ragebol voor een deel te bepalen.
Voor ik met Bom ging samenwerken was de toon, de sfeer al aanwezig, maar Ragebol had nog geen groot avontuur beleefd. Samen met Bom had ik het plan opgevat om iets speciaals te maken : een beetje surrealistisch, een beetje poëtisch. Het was echt mijn ding.
We hadden geluk : wij voelden elkaar daarin perfect aan, en Bom liep ook met dergelijke plannen rond. Het kwam dus goed uit. We hadden het gevoel wat maf bezig te zijn, maar we amuseerden ons goed. We hebben de synopsis van *De Droom* geschreven en aan Dupuis voorgesteld. Aiaiai! Ze hebben ons opmerkingen gemaakt die wij eigenlijk terecht vonden en die het verhaal zeker ten goede zijn gekomen. Catherine, de vriendin van Ragebol, is een voorstel van Dupuis *: « het zou misschien interessant zijn om in jullie dromen en bizarre toestanden een vrouwelijk personage te verwerken om het verhaal wat concreter te maken ».* Dat leek ons een héél goed idee. Verder geloofden zij er niet echt in maar ze hebben ons toch laten doen. We vonden dat heel opwindend. Wij hadden de indruk dat we iets heel gevaarlijks, heel moeilijk

RAGEBOL! MIN KLEINE BOLLE-BOOS! HAHA! BEN JE ERAL? HEB JE EEN TREIN EERDER GE-NOMEN?
EGH... NEE, HOOR! ER WAS NIEMAND OP HET STATION EN TOEN HEB IK MAAR NIET ANGER GEWACHT!

Oom René, alias René Hausmann ▲

gingen doen, maar waren ervan overtuigd dat het ons wel zou lukken. We hebben echt ons best gedaan om alles logisch in elkaar te laten passen, maar voor hetzelfde geld was het een regelrechte flop geweest. Later, na het eerste album, is het stukken gemakkelijker geweest om de tweede en de derde te maken. Maar het was niet op voorhand gewonnen!

In *De beeldhouwers van het licht* treffen we oom René aan…
Ah ja, oom René! In feite is dat René Hausmann. Hij maakt nu integraal deel uit van de reeks personages uit de strip. In *Sandrine* hebben we zijn broer leren kennen.

René Follet is een andere illustrator die je heel erg aanspreekt.
Inderdaad. Maar het feit dat ze beiden illustratoren zijn is louter toeval. Wat ik bij hen waardeer, is de wijze waarop zij met hun werk bezig zijn, hun persoonlijkheid, de kracht die ze in hun werk kunnen leggen. Het is heel organisch, erg fascinerend. Ik persoonlijk heb dat niet. Vergeleken met mij is Hausman een kerncentrale! En als je ze ontmoet stel je vast dat achter hun werk steeds heel diepmenselijke kwaliteiten schuil gaan. Dat is wat ik bij hen zo waardeer. Ook bij Franquin trouwens. Ook hij had dat : een reuzengroot hart, heel bewust van alle maatschappelijke problemen. Hij was anti-militarist, had heel bewust de omwentelingen van mei 1968 beleefd, zat vol innerlijke conflicten, stelde zich voortdurend vragen van morele aard. Voor mij is precies dát het kenmerk van de echte kunstenaar. Ik word steeds ontroerd door zulke mensen en word er ook door aangetrokken. Als ik zo iemand kan ontmoeten, dan ontmoet ik liever een Hausman of een Follet, dan iemand die strips maakt als een goede stielman maar zich er niet volledig in geeft. Pas op, een goede stielman is ook prima, maar dat raakt mij minder. Eigenlijk heeft een kunstenaar ook een zekere maatschappelijke, culturele en politieke functie te vervullen : het weerspiegelen en overdenken van de maatschappij waarin hij leeft. Als men de definitie zou willen maken van wat Kunst zou moeten zijn, dan zou dat heel rijk, heel breed moeten zijn, en elke kunstenaar neemt er maar een heel klein stukje uit.

En welk stukje zou dat dan zijn voor Frank Pé ?
Dat weet ik niet. Ik ga mij ook niet gaan definiëren en in een knus schuifje stoppen… Toegegeven, je vindt in wat ik maak verschillende van mijn interessepunten terug met betrekking tot het maatschappelijk gebeuren, tot de problemen waarmee we elke dag geconfronteerd worden en ik zou ook heel graag die zaken in mijn verder werk willen kunnen aanhalen.

(Kurt Boonen, Philippe Mouvet, Joppe Broeckhoven, Brussel 9-12-2000)

Tekening van Frank naar aanleiding van het overlijden van André Franquin ▼

KAPITEIN KARBOCK VERTELT

Frisko Kid tegen de piraten uit het Hoge Noorden

Chromo-verzamelaars zullen het jullie zeggen : de moeilijkste stukken uit hun verzameling hebben steevast iets te maken met strips. Zijn de Kuifje-chromoalbums « Zien en Weten » nog vrij vlot te vinden, anderen albums bezorgen de echte freaks een ware nachtmerrie. Zo verschen in de jaren zestig twee prachtige Smurfenalbums van KWATTA (daarop kom ik in een latere aflevering zeker terug!) : onvindbaar.
Als er nu nog een straffer beschrijving zou bestaan, dan het woord « onvindbaar », dan zou het zeker synoniem zijn van
JEAN GRATON's FRISKO KID

- Philippe Mouvet -

FRISKO, een Belgische ijslollie-producent, besluit in 1954 om een chromoalbum (album met plakplaatjes) uit te geven, waarvan de prentjes, hoe kan het anders, in de verpakkingen van de producten te vinden zullen zijn. Sinds begin jaren vijfitg vindt men de Kuifjebons op allerlei huishoudproducten en de bijhorende premies zijn erg in trek.

Sommige merken beginnen te denken aan strips en striphelden om hun producten explicieter te promoten. Denk maar aan de « Brabantia » -folder met Robbedoes uit datzelfde jaar.

Jean GRATON, een jonge Bretoen die zijn geluk als striptekenaar in België komt zoeken, werkt op dat ogenblik zowel voor *Robbedoes* (via het World Press-agentschap van Georges Troisfontaines die o.a. de « Oom Wim »-verhalen voor het blad levert, zie BSM 66&78), als voor *Kuifje*, waar hij eveneens waargebeurde (sport)verhalen tekent. Midden 1954 moet hij een keuze maken, en hij kiest definitief voor *Kuifje*.
Ergens in dezelfde periode komt dan de vraag van Frisko om voor hen zo'n chromoboek te illustreren. In mei 1955 gaat deze reklameactie van start : je eet je ziek voor de chromos en het bijbehorend boekje met het verhaal *Frisko Kid tegen de piraten uit het Hoge Noorden* kun je aan je kruidenier vragen, zoals het de gewoonte is.

Al is dit boekje nergens gesigneerd en wordt er geen enkele auteur vermeld, toch is het reklameboekje een Graton-product, welliswaar uitgetekend in een half-realistisch-halfkomische stijl die wij van hem niet gewoon zijn. Bekijk de kaft van het chromoboekje in de spiegel en neem je eerste album van Michel Vaillant, *De Grote Match* uit 1959 in de hand. Vergelijk de omslagtekeningen : het lijken doordrukjes van elkaar.

Voorbeeld van een pagina met twee chromo's en een grote illustratie. Helemaal onderaan : de aankondiging van verhaal twee, dat er nooit kwam.

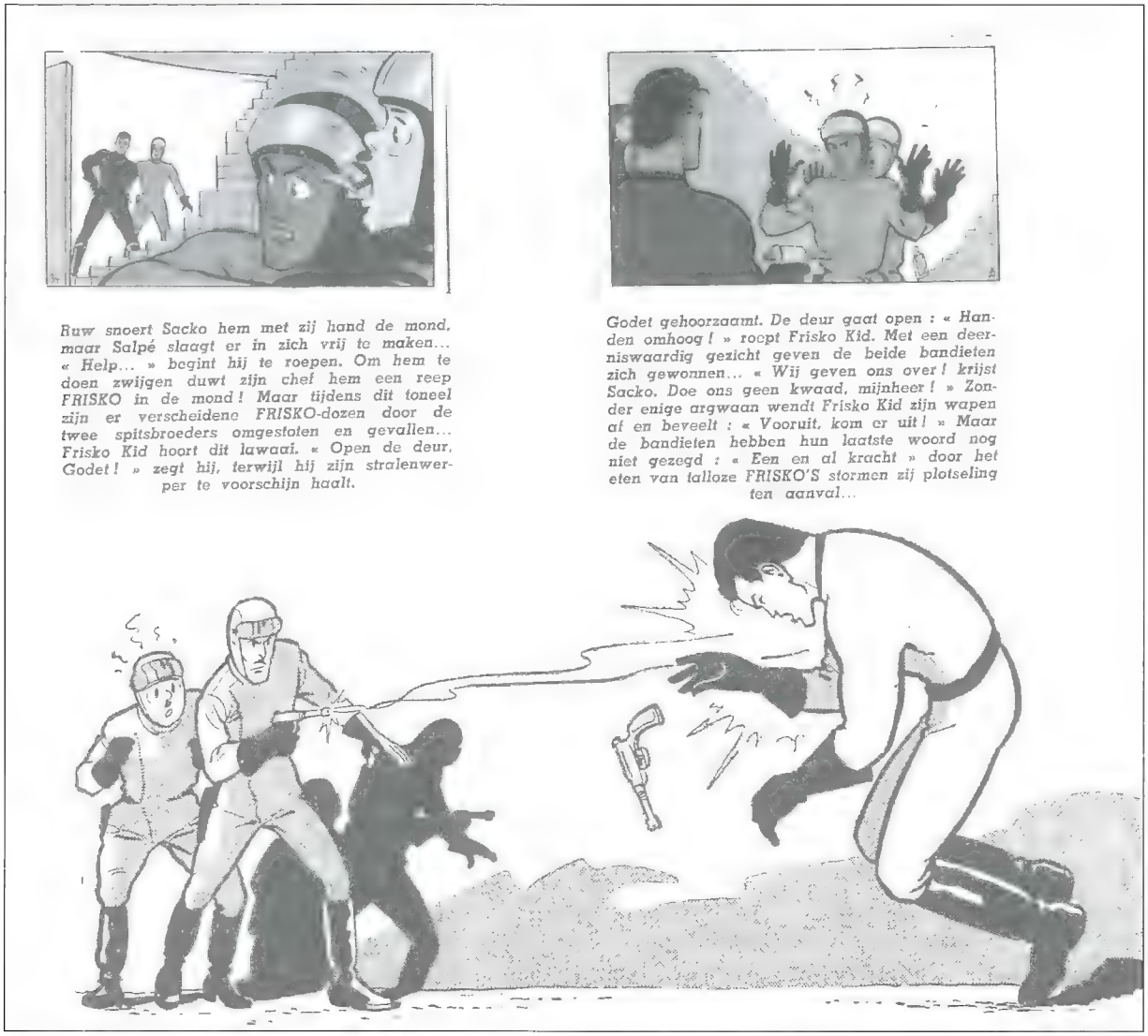

Ruw snoert Sacko hem met zij hand de mond, maar Salpé slaagt er in zich vrij te maken... « Help... » begint hij te roepen. Om hem te doen zwijgen duwt zijn chef hem een reep FRISKO in de mond ! Maar tijdens dit toneel zijn er verscheidene FRISKO-dozen door de twee spitsbroeders omgestoten en gevallen... Frisko Kid hoort dit lawaai. « Open de deur, Godet ! » zegt hij, terwijl hij zijn stralenwerper te voorschijn haalt.

Godet gehoorzaamt. De deur gaat open : « Handen omhoog ! » roept Frisko Kid. Met een deerniswaardig gezicht geven de beide bandieten zich gewonnen... « Wij geven ons over ! krijst Sacko. Doe ons geen kwaad, mijnheer ! » Zonder enige argwaan wendt Frisko Kid zijn wapen af en beveelt : « Vooruit, kom er uit ! » Maar de bandieten hebben hun laatste woord nog niet gezegd : « Een en al kracht » door het eten van talloze FRISKO'S stormen zij plotseling ten aanval...

Verder vind je in het album 12 grotere zwart-wit-illustraties en ruimte om 100 kleurenchromos aan te brengen. Het album is 17,5 op 27 cm lang (horizontaal formaat) en heeft een slappe kleurenkaft.

Een tweede verhaal, *Frisko Kid bij de Marsbewoners,* wordt er in aangekondigd, maar werd nooit gemaakt.
Frisko Kid werd uitgegeven door FINIAL-FRISKO te Brussel en aldaar gedrukt bij de Drukkerij voor Nijverheid en Financien (IMIFI), N.V., Hopstraat 47, Brussel. Publiciteit voor dit boekje vind je in *La Libre Junior* N°19 (jeugdsupplement van het dagblad *La Libre Belgique*) van 12 mai 1955. Wie van dit onvindbaar boekje enkele losse chromos dubbel heeft, mag het mij laten weten : ik mis er nog 16... **Help !!!**

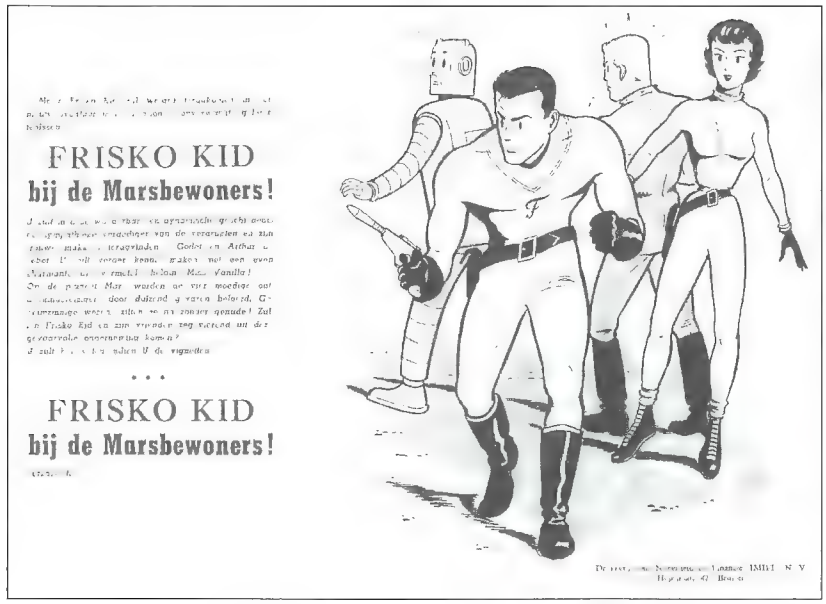

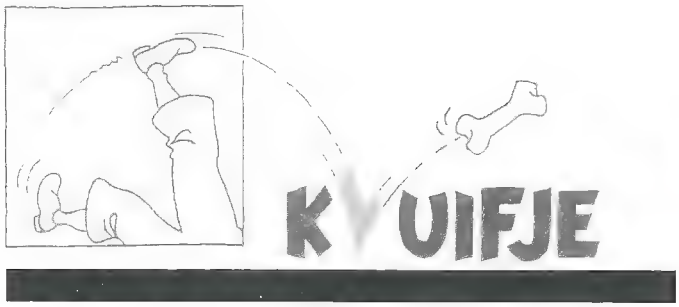

Nee, Martin is niet eventjes naar de Kuifjeswinkel in Tokio... hij heeft zich opgesloten op de zolder van het redactielokaal met het ongelofelijk dikke boek van Philippe Goddin en weigert naar beneden te komen vooraleer zijn recensie klaar is. In afwachting brengen we alvast wat nieuwsflashes.

- Willem Gay -

Kuifjemuseum, eerste bedrijf : Brussels economieminister Eric Tomas heeft zijn steun toegezegd aan de oprichting van een Brussels museum ter ere van Kuifje en diens geestelijke vader Hergé. Een eerste poging om een Kuifje-museum te beginnen, mislukte door onenigheid tussen de stad Brussel en de Fondation Hergé, geleid door Hergé's weduwe. Nu zou er midden 2001 een beslissing moeten zijn over de locatie voor de inplanting van het museum, aldus Tomas.

***

Kuifjemuseum, tweede bedrijf : Het kan soms raar lopen, tegen de tijd dat we bovenstaand bericht ingetypt hadden, bleek Brussel alweer buitenspel gezet. Wat blijkt nu? Niet in Brussel, maar wel in het Waals-Brabantse Louvain-la-Neuve komt een museum gewijd aan Hergé, de geestelijke vader van Kuifje. Het echtpaar Rodwell-Vlamynck maakte dit bekend via de kranten *De Morgen* en *La Libre Belgique*. De Université Catholique de Louvain (UCL) stelt een stuk grond ter beschikking van de Fondation Hergé. Het museum, dat een oppervlakte van 5000 vierkante meter zal beslaan, komt in de Jardin Source, vlakbij het station, en zal binnen drie tot vijf jaar zijn deuren openen. Om de omgeving aan te passen, is de Antwerpse architekt Jacques Witz aangetrokken. Waarom komt dit museum in Louvain-la-Neuve? Heel wat avonturen van Kuifje speelden zich af in Waals-Brabant, waar Hergé jarenlang een villa bezat en ook Molensloot het kasteel van Haddock kan in Waals-Brabant gesitueerd worden. Het wordt een Hergé-museum en niet in de eerste plaats een Kuifje-museum. Ook documentatie, briefwisseling, enz wordt voorgesteld. Wanneer de werken van start gaan, is nog niet bekend. Meer info: www.tintin.com.

***

Kuifjemuseum, derde bedrijf : toch laat Brussel zich niet helemaal ringeloren. Het Brussels Gewest met als spreekbuis Brussels minister-president François-Xavier de Donnea, bereikte een principiële overeenkomst met Nick Rodwell voor een permanente Kuifjes-tentoonstelling op de Heizel en dan meer bepaald in het Atomium, u weet wel, dat geoxydeerd geval met negen bollen. Er komt een tentoonstelling in alle bollen, of beter gezegd, men gaat het interieur der bollen aankleden met een Kuifje-decor. Wanneer de tentoonstelling het licht zal zien, is nog niet geweten. De tentoonstelling gaat hier pas van start nà de restauratie van het Atomium, en precies over dat onderwerp is hier ten lande al flink getwist. We houden u op de hoogte.

***

Het Nederlandse Hergé Genootschap dat aangename tijdschriften brengt als *Duizend Bommen !* en *Sapristi!* voegt een nieuwe loot aan hun uitgaven toe. *Sapperloot!* is een boekje dat bij uitstek geschikt is om onderwerpen of studies

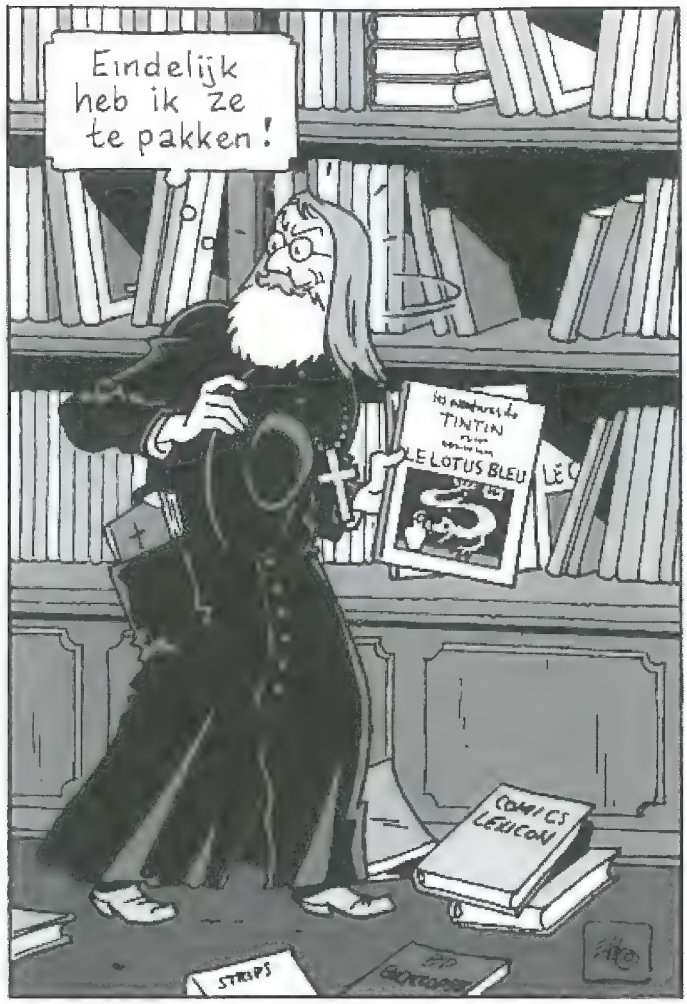

Hans Matla heeft een zwart-wit Lotus Bleu te pakken...

een plekje te gunnen die te uitgebreid zijn voor Duizend bommen, maar qua omvang te beperkt om een echt boek te rechtvaardigen. Ook leuk is *Sapristi! Nieuwsblad van het Hergé Genootschap, speciale uitgave nr 15 december/ januari 2001*, (oplage 700 ex.). Hierin verschijnt het verhaal *Paters hobby,* een wintervertelling door Hans P. Noppen naar een verhaal van Roald Dalh. Het verhaal moet gezien worden als een hommage aan Nederlands grootste stripverzamelaar, ex-winkelier en uitgever, met name Hans Matla. Bijgevoegde tekeningen in het verhaal zijn van de hand van Eric Heuvel en Martin Lodewijk.
Wie lid wil worden van het Genootschap kan kiezen uit twee opties: volledig lidmaatschap, je krijgt het verenigingsblad *Duizend bommen!* én de nieuwsbrief *Sapristi!,* je betaalt 77,77 NLG of 1400 BEF per jaar. Voor een beperkt lidmaatschap (alleen de nieuwsbrief), betaal 25 NLG of 500 BEF per jaar. Voor Nederland storten op giro 8207852 van de Postbank, voor België op rekeningnummer 320.0468.560.23. (BBL) o.v.v.: Hergé genootschap.
Meer info: http://beelden.nl.fortunecity.com/teken/4/

***

Op 6 januari verscheen in *Het Nieuwsblad/De Gentenaar* een gesprek van journaliste Lieve Herten met Peter Horemans, directeur van nv **Moulinsart**. Moulinsart houdt zich zoals bekend (BSM 75!) bezig met de commerciële kant van het produkt Kuifje. Peter Horemans : *"Hergé heeft 23 albums getekend waarvan 22 uitgegeven werden. Het was zijn wens dat er na zijn dood geen nieuwe avonturen zouden verschijnen. Maar over merchandising werd weinig of niets gezegd".* Sinds twee seizoenen heeft Moulinsart onder leiding van Horemans de Kuifje-merchandising onder zijn hoede, om het product Kuifje te laten voldoen aan de eisen die de erfgenamen stellen.

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!

Ben je ook zo'n pietje precies die wil weten wat er in elk striptijdschrift verschenen is, maar ontbreekt je de nodige tijd om er eens aan te beginnen? Geen nood A. Wijntjes lost het probleem voor je op. Naast de Pep -Index en de Eppo tot Striparazzi -Index is er nu elk kwartaal een andere index, o.a: Titanic, Wordt Vervolgd, amateurbladen, Jippo, stripindex van Nederlandse tijdschriften, kranten, reclame en bedrijfsuitgaven 1998/2000 en niet te vergeten : De Incognito -Index met illustraties en strips die niet in het blad hebben gestaan. Meer info : A. Wijntjes, Reigerstraat 6, 3161 TN Rhoon, Nederland.

***

Vers van de pers : de vijfde editie van de Classics Prijskatalogus op 146 pagina's. De catalogus, samengesteld door Klaas de Krijger en Adrie Nooij, bevat alle stripuitgaven van Uitgeverij Classics, dus o.a. Illustrated Classics, Tarzan, Batman, Sprookjes in Beeld, Hip Comics, Shock, Superman, Laurel & Hardy, Sheriff Classics en nog vele anderen. Meer dan 5000 titels met alle gegevens over de drukken, hoe die te herkennen, enzovoort. Alle boekjes zijn voorzien van de huidige marktwaarde. De vijfde editie kost 35 NLG, port en verzendingskosten inbegrepen. Te bestellen: Bank ABN Amro 56.49.79.856 of Postbank 6108779 o.v.v. CPK 5e editie, t.g.v. Klaas de Krijger/ De Papieren Cirkel, Pieter Wariuslaan 52, 1679 XL Midwoud. Info: tel & fax (+31)(0)229/20.19.27.

***

Incognito, ooit de naam van een onregelmatig verschijnend stripblad, gevuld met aanstormend Nederlands en Belgisch tekentalent, besliste begin 2000 over te stappen van tijdschrift naar stripreeks. Dat lijkt beter te lukken dan het tijdschrift. Netjes op tijd verschenen de vier aangekondigde albums. In 2001 willen ze het even goed doen. Weer vier albums werden aangekondigd. Wil je deze albums zeker niet missen omdat de stripwinkel ze niet in voorraad heeft, bestel ze dan bij de uitgever. Voor Nederland is dit fl27,50 op giro 6193908 t.a.v. R. Schouten te Zaandam. Voor Belgische abonnees, stuur een bedrag van 700fr contant naar Incognito Reeks, Bergblauwstraat 296, 1503 ML Zaandam. Voor België is het bedrag iets hoger omwille van omrekeningskosten en duurdere verzendkosten.

***

Waar vroeger stripkalenders als het ware naar je hoofd gegooid werden, is de markt nu eerder verschraald. Zeuren en deuren platlopen om aan zo'n kalender te komen, begint er meer en meer bij te horen. Des te plezieriger zijn dan ook de jaarlijkse Citroënkalender met tekeningen van Seron, Bedu, Servais, Dupa, Benn, Denayer, Wasterlain, Dany, Kox, Laudec, Turk en Gos & Walt. Ook de Largo Winch kalender 2001 is niet echt makkelijk te vinden. Per twee maand een leuke tekening, de middenpagina wordt helemaal ingenomen door een peinzende Largo Winch. Dus zoeken maar, dames en heren.

***

Daniëla Koele, journalist van *De Amersfoortse Courant* legde op 23/12/2000 Jean Marc van Tol even op de rooster. Samen met John Reid en Bastiaan Geleijnse is hij het creatieve brein achter de Fokke & Sukke strip. Hij zat in de klas bij prins Willem Alexander op het Baarns Lyceum. In 1986 ging hij naar de Kunstacademie waar hij het na één jaar voor bekeken hield, waarna hij Nederlands studeerde aan de Universiteit van Amsterdam. Hier ontmoette hij zijn twee collega's. In 1993 werd voor het Amsterdamse Studentenblad Propria een kerstcartoon ontworpen en de geboorte van Fokke en Sukke was een feit. Met Fokke en Sukke krijgt hij het steeds drukker. Van Tol tekent en met zijn drieën bedenken ze de tekst. Fokke en Sukke verschijnen elke dag in NRC Handelsblad, in de VPRO Gids en in tien universiteits- en hbo-bladen.

***

Strip 2000, een Nederlandse organisatie doet het naar eigen zeggen steeds beter. Zij brengen immers de snelste en tevens de snelst groeiende stripnieuwsbrief van Nederland. Een leuke regelmatig gebrachte brief met info over: nieuwe strips, een prijsvraag, stripflitsen, strip 2000 nieuwtjes, beursagenda, enzovoort. Wil je eens kennismaken met hun geheel vernieuwde website, kleurrijker en overzichtelijker, klik dan snel naar: www.go.to/strip2000. Wil je regelmatig de nieuwsbrief ontvangen via e-mail ,schrijf dan in als nieuw lid op: strip2000@comic.com.

***

Dialecten of streektalen zijn in België na jarenlange pogingen om het volk Algemeen Nederlands aan te leren, nog steeds populair. Het lijkt soms wel of de toren van Babel steeds opnieuw opgebouwd wordt. Neem nu een Antwerpenaar, een Gentenaar en een Bruggeling die samen een praatje slaan.

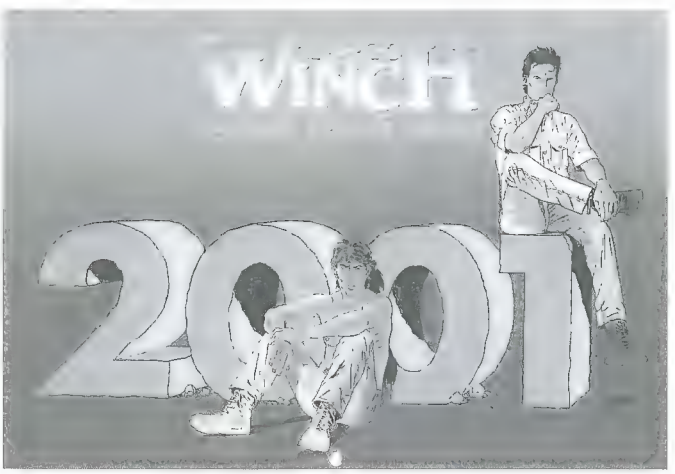

Op ledendagen van Brabant Strip komt dat wel vaker voor. Misverstanden alom, zal je denken. Nee deze drie stripliefhebbers verstaan elkaar via de taalpocket "Vlaams". Daarin worden het Antwerps, Gents en Brugs besproken. Bij zulk initiatief mocht de vader van stripfiguur Nero zeker en vast niet ontbreken. Op vaardige en ludieke manier illustreerde Marc Sleen dit unieke boekje. "Vlaams" van Assimil, 186 pagina's, 295fr, verkrijgbaar in de boekhandel.

***

Kent jij Janjaap nog niet, een creatie van Jan Vriends? Schande! Dan heb je er zelden of nooit een amateurtijdschrift op nageslagen. Janjaap verscheen voor het eerst in 1990 in het amateur-blad Fresco, later in het tijdschrift Incognito en heeft al een tijdje een vaste stek in het tweemaandelijks tijdschrift Zone 5300. Maar Jan Vriends wilde zijn fans plezieren met een website. Vanaf 1 januari 2001 verschijnt 10 maanden of 44 weken lang elke maandag een nieuwe pagina van het Janjaap avontuur *Letter & Beeld*. Door te klikken naar www.janjaap.nl lees je de meest recente aflevering of begin je gewoon bij het begin. Ook maandelijks te bekijken, is een nieuwe strip of cartoon van Cowboy John, een sympathieke Rotterdammer die leeft in een imaginaire wereld.

***

Net zoals elk jaar organiseert *Het Belang van Limburg* met de hulp van zijn lezers, een soort top van de beste of slechtste van 2000. Het gaat hier over film, rock, fastfood, concert van het jaar, beste strip, enzovoort. Er werd massaal op gereageerd. De winnaar op stripgebied is niet echt een verassing. Op nr 1 met grote onderscheiding : Kiekeboe - *Mistoestanden* (481 stemmen). Op 2 : Largo Winch, *Golden Gate* (180). Op 3: Blake & Mortimer, *Het Voronov-complot* (143). Op 4 : XIII, *Staatsgevaarlijk* (118). Op 5 : De kleine Robbe, *Dit is nog niks voor jou* (96); Op 6 : Suske & Wiske, *Papa Razzi* (81); Op 7: Biebel, *Paladijseiland* (56). Op 8 : Garage Isidoor, *De bende van de steeksleutel* (50). Op 9 : Kid Paddle, *Rodeo Blork* (31). Op 10 : Barbara Stok, *Seks, drugs & rock-n-roll* (12). Het eindoordeel : de kloof met de betere strip is groot, zelfs de nummer twee verliest al heel wat pluimen tegenover Kiekeboe, maar wat tevreden stemt is dat Barbara Stok binnenduikelt in de top 10.

***

Vanaf zondag 21 januari tot zondag 24 juni 2001 kan je terecht in het stedelijk museum Vander Kelen-Mertens, Savoyestraat 6 te Leuven voor de tentoonstelling *Beelden uit de prehistorie*. Deze rondreizende tentoonstelling werd samengesteld door het Provinciaal Archeologisch Museum van Zuidoost-Vlaanderen uit Zottegem. Via deze expositie krijgt de bezoeker een beter inzicht in de prehistorie. Bekende stripverhalen werden als uitgangspunt genomen. De beelden die zij oproepen worden geconfronteerd met archeologisch verantwoorde replica's en maquettes. In deze tentoonstelling wordt geen oordeel geveld over de historische kennis van tekenaar en scenarist, wel wordt dankbaar gebruik gemaakt van stereotiepe beelden uit die beeldverhalen. De wetenschappelijke basis van deze tentoonstelling is een thesis over Strips en prehistorie. De tentoonstelling is toegankelijk iedere dag, behalve op maandag. Open van dinsdag tot zaterdag van 10 tot 17 uur en op zondag van 14 tot 17 uur. Info: (+32)(0)16.22.69.06.

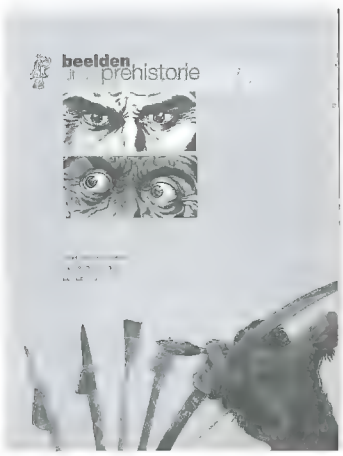

***

We keken even een andere richting op, en hops, daar lag ie weer. De nieuwste uitgave van De Lier, het 14 pagina's tellende, viermaal per jaar verschijnende stripblad, wordt vol getekend door een enthousiaste Danny Steggerda. Ondertussen tekende hij vlijtig 15 nummers vol. Wil je ook eens kennis maken met dit zwart-wit blad - voor de prijs hoef je het echt niet te laten - neem dan een abonnement op De Lier. Stort 17,50 gulden (voor 4 nummers) op giro 5870513, D. Steggerda, 2e Schuytstraat 175, 2517 TM Den Haag.

***

Ook in 2001 laat de Post de stripliefhebber niet in de kou staan : het nieuwe jaar staat nog maar in zijn kinderschoenen en achter de schermen wordt al druk aan nieuwe uitgaven gesleuteld. Op 18/6/2001 krijgen we in de Jeugdfilatelie Luc Orient, met een zegel die zo weggeplukt lijkt uit het Luc Orient *album Roebaks laatste hoop*. Op 8/10/2001 verschijnt, ter gelegenheid van De dag van de postzegel het olijke duo Stam & Pilou op zegel. Het gaat hier zelfs om een unicum in de Belgische postwereld : het worden niet de gebruikelijke vierkante of rechthoekige zegels, maar wel ronde zegels. Vermoedelijk worden deze zegels meer verzameld dan gekleefd.

***

Nog tot 1 april 2001 kan je terecht in het Oorlogs-en Verzetmuseum, Museumplein 1 te Overloon (N-Brabant, open 10-17uur). Hier herleeft stripheld Dick Bos, wiens eerste avonturen verschenen in 1940 in het tijdschrif: De Prins. Avonturen die zo populair werden dat tekenaar Alfred Mazure, die publiceerde onder het pseudoniem MAZ, bezoek kreeg van de Duitse bezetter. Of hij Dick Bos niet wilde veranderen in een Duitse spion? Mazure werd een oplage van 1 miljoen beloofd en mocht zelf het bedrag op het contract invullen. Het antwoord was : nee. In 1942 werd Dick Bos verboden maar Mazure bleef actief in het verzet. In het buitenland werd Mazure erg populair, terwijl hij in Nederland enigszins in de vergetelheid raakte. En net daar hoopt deze tentoonstelling hem uit te halen.
Mazure overleed in 1974 op 64-jarige leeftijd te Londen. Info: (+31)(0)478/64.12.50 of www.oorlogsmuseum.nl of www.boekbeeld.nl voor info over oude strips van Dick Bos.

***

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) heeft de subsidiëring van het Stripmuseum hervat. Eerder weigerde de VGC de subsidie van 1,5 miljoen uit te betalen omdat de boekhouding van het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal te ondoorzichtig was. Dat probleem is dus opgelost en de VGC hervat de subsidiëring. Staatssecretaris voor Cultuur Robert Delathouwer vindt het belangrijk dat Vlaamse Brusselaars hun steun behouden voor een centrum met zo'n internationale uitstraling. Ook de Franse gemeenschap betoelaagt het Stripmuseum.

***

Het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal zet niet alleen bekende striptekenaars in het zonnetje. Ook de wat mindere goden - voor zover dit de juiste uitdrukking is - vinden een plaatsje in dit museum. Van 9 januari tot 1 april 2001 worden de schijnwerpers gericht op Dino Battaglia (Venetië, 1923 - Milaan, 1983). Van deze tekenaar verschenen slechts een viertal verhalen in het Nederlands, wat wel vreemd is daar zijn werk van uitmuntende kwaliteit getuigd. De tentoonstelling gidst de bezoeker door vijf grote thema's van zijn werk: fabels en legendes, het komische en groteske, wapens en soldaten, mysterie en angst en tenslotte religie en heiligen. Al zijn werk getuigd van waar monnikengeduld, zijn prenten zijn steeds af. Dino Battaglia, Onder de zwarte zon van de melancholie (zie ook in de agenda).

***

Vanaf 17/2/01 tot 16/9/01 is het Gallo-Romeins Museum te Tongeren gastheer voor de internationale tentoonstelling Asterix en Europa. Men kan doorheen het dorp van Asterix en Obelix wandelen, even het Romeinse kamp binnensluipen en mee de overwinning vieren met een vermaard Gallisch feest. Het geheel wordt aangevuld met authentieke voorwerpen, multimedia en interactieve programma's. Levensgrote reconstructies uit de strip vormen het startpunt voor een archeologisch verhaal door de wereld van stripheld Asterix. Adres; Gallo-Romeins museum, Kielenstraat 15 te Tongeren. Info: (+32)(0)12/23.39.14 of via website: www.limburg.be/gallo

***

Twintig jaar na het samenstellen van het striplexicon *Wordt Vervolgd*, nog steeds één van de meest toonaangevende naslagwerken op stripgebied, heeft stripboekenhandelaar en -antiquair Kees Kousemaker zich toegelegd op het online krijgen van de Nederlandse stripgeschiedenis. Nu is het resultaat voor iedereen toegankelijk via www.lambiek.nl In ruim dertig hoofdstukken doorloopt Kousemakers met zijn medewerkers de rijke geschiedenis van het Nederlandse beeldverhaal. Een uniek internetproject, waarmee Lambiek ook internationaal voorop loopt. De site is een onderdeel van het reeds veelbezochte www.lambiek.net, waarop ook de prestigieuze Engelstalige Comiclopedia, met biografieën en werk van meer dan 1100 striptekenaars en een aantal virtuele exposities van onder andere Peter Pontiac en Chris Ware te bewonderen zijn.

***

(Met dank aan Herwig Plateau en Joop Schreurs).

Wens je gezellig mee te kletsen, stuur je info naar:
Koffieklets, Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven
of e-mail: willem_gay@hotmail.com

Nederlands ondergewaardeerd talent?

Noortje Visser, het is niet direkt een naam die klinkt als een klok. Noortje kan rekenen op mannelijk onbegrip : is dit een stripreeks of een geintje? Noortje wordt bij wijze van spreken van moeder op dochter overgedragen. Noortje Visser is een creatie voor het Nederlandse weekblad Tina waarvan het eerste nummer verscheen op 10 juni 1967 en nog loopt tot heden. Oorspronkelijk werd het blad gevuld met strips van Spaanse en Engelse tekenaars. Vanaf 1969 volgde een kentering en verscheen er ook Nederlands werk, waaronder in 1975 het bovengenoemde Noortje, één der populairste strips uit het weekblad en dit al gedurende 25 jaar. Plusminus 1250 afleveringen zagen reeds het licht. Om vlugge tellers te slim af te zijn : de strip verscheen de eerste twee jaar niet wekelijks. Om deze 25e verjaardag te vieren verscheen in november 2000 feestelijk het 13e album. Geen ongelukskummer echter, want net als de voorgaande zal het album meteen de eerste plaats in de stripalbum toptien opeisen. Het eerste album ontving zelfs een Stripschapspenning, en geloof het of niet, naar schatting zijn er al een half miljoen Noortjes-albums over de toonbank gegaan. Vooral in vrouwelijke handen dan. Wat let ons mannen om deze strip aan te schaffen? Bang dat we beginnen zwijmelen bij een meilige liefdeshistorie? Vergeet het, zo zijn deze albums nu net niet. Noortje is een oerdegelijke Nederlandse jongedame, leuk om zien, steeds druk in de weer, vol van goede bedoelingen, die bijna altijd ontaarden in de grootste chaos. Het is een humorstrip met grote H. Het is niet omdat de hoofdrol ingenomen wordt door een vrouwelijke hoofdfiguur, dat er iets mis zou zijn met deze strip. Hij is opgebouwd volgens een vast stramien, Noortje heeft een vader, Jan, een moeder

die Marga heet en een broertje dat dikwijls het slachtoffer is van haar grappen, maar die ze op handen draagt. Verder is er nog haar vriendin Marlies waar ze terecht kan met al haar grote en kleine problemen. Vooral problemen die handelen over Jeroen, Patrick, Jochem en wie nog meer. Noortje is leuk maar vooral grappig, in bijna ieder album vind je blunders, misverstanden en typische Noortjes toestanden. Noortje is net dat ene meisje dat nooit volwassen zal worden. Gelukkig maar.

Wil je kennis maken met Noortje op een ludieke manier, dan kan dit via de fanclub op het web (http://fan.clubs.nl/Noortje.. Je moet wel lid worden wil je alle leuke items bekijken. Noortje is niet alleen de oudste Nederlandse weekstrip, maar wordt ook al 25 jaar ononderbroken door dezelfde tekenaar en schrijver gemaakt. Laten we deze creatieven eens kort nader bekijken. Tekenaar van dienst is Jan Steeman, lang geen onbekende in het stripmétier. In 1959 startte hij in het weekblad Taptoe met Reporter Rik, een gagstrip die later omgevormd werd tot vervolgstrip met als naam Rik Clio en Pluk. In 1964 trad hij in dienst bij de Toonder Studio's waar hij meewerkte aan diverse creaties. Vanaf 1970 werkte hij bij het weekblad Sjors en bracht deze figuren zelfs een tijdje tot leven. (*De verdwijners, De zilte zeezeilerij,* 1970-1975). Ook Arad en Maya, een humoristisch sciencefiction-duo staat op zijn palmares, evenals elf Roel Dijkstra voetbalverhalen en diverse andere verhalen te veel om op te noemen..

Samen met nog andere collega's waaronder Patty Klein was hij één der oprichters van De Vrije Balloon, waarvoor hij talrijke kortverhalen tekende op scenario van Patty Klein.

Patty Klein (25/1/1946 Den Haag) mag gerust beschouwd worden als een unicum in een bijna overwegend mannelijke stripwereld. Vermoedelijk is zij voor Nederland en België de enige vrouwelijke full-time stripschrijfster. In 1966, na het onderbreken van haar studie biologie, begon ze full-time maar als freelancer bij de Toonderstudio's. Haar vuurproef doorstond ze met glans : in opdracht ontwierp ze de plot van het Tom Poes-verhaal *Tom Poes en de Woelwater.* Verder ontsproten aan haar pen nog een 70-tal plots van Hiawatha en de Grote Boze Wolf voor Donald Duck (ook getekend door Jan Steeman). Na 1973 schreef ze voor diverse tekenaars scenario's waaronder bekende lang lopende strips met eigen karakter : *Sjaak en oom George, Eric en Opa en Baron Van Tast* voor Jan Van Haasteren (10 jaar), *Schanulleke* voor Eric De Rop voor Standaard Uitgeverij en voor Uco Egmond *De Leukebroeders*. Patty Klein heeft ook een poëtische zijde, zij schrijft namelijk ook gedichten.

Onder de naam Patty Scholten (de naam van haar echtgenoot) verscheen onlangs haar derde dichtbundel bij uitgeverij Atlas. Poëzieliefhebbers kunnen haar Nederlandse en Engelse gedichten terugvinden op website: http://www.info.wau.nl/people/huub_scholten/patty/patty.htm.

Willem Gay.

8ste Grote Stripveiling

© Butt/De Negende kunst

Op zaterdag 21 april 2001
te 13.00. u. in het K.U.C.
Kortrijksepoortstraat 254
9000 Gent

Originele tekeningen, Vlaamse en Franse albums in eerste druk, curiosa, luxealbums...

Tegen storting van 100 Fr. op PC 000-1723172-64 ontvangt U de geïllustreerde veilingcatalogus

CASTO BVBA

Nederkouter 8 9000 Gent
09/225 41 25

Bezichtiging der loten:

Vrijdag 20 april 01: 14.00 tot 18.00 u
Zaterdag 21 april 01: 10.00 tot 12.00 u

Ook U kan nog steeds loten inbrengen voor onze volgende veilingen

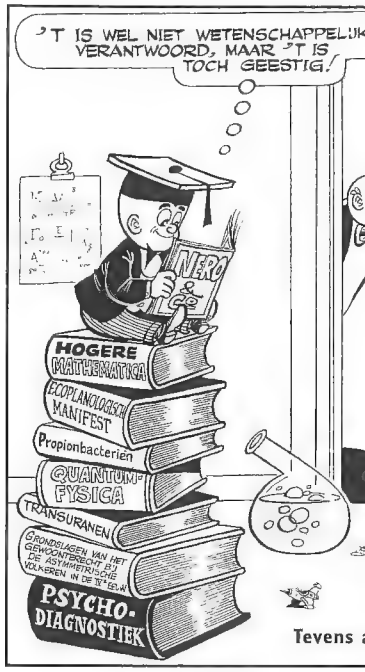

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,

Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

STRIPWINKEL

BEO

HOPLAND 15 2000 ANTWERPEN
TEL: 03/233.25.36 FAX: 03/231.29.78
OPEN DI-ZA 10-18.30 U. ZO 10-14 U.

e-mail : stripwinkel.beo@belgacom.net

TISTJEN DOP

strips en games

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29

Open : woensdag, donderdag en vrijdag:
10 - 12 en 13.30 - 18 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

http://www.tistjendop.be **e-mail: info@tistjendop.be**

Reclamestrips inzicht !!

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclame-stripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (NL:) 003258512302

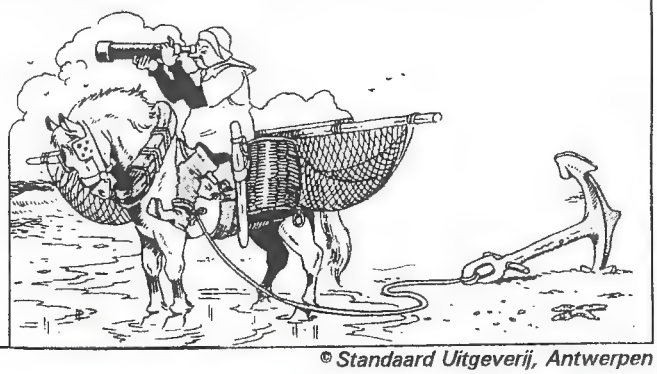

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven waarover je anders pas zou horen als het te laat is. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.
Nuttige adressen : Het hoofdkwartier : zie bovenaan
Het Nederlands secretariaat : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941
E-mail : De.Reclamestripclub@iae.nl (nieuw!)
De Reclamestripclub-website op Internet:
http://www.geocities.com/reclamestrip
Tips voor de rubriek *nieuwigheden* zijn welkom bij Marc Lezy, Meulebekesteenweg 63, 8720 Dentergem, of via E-mail : **marc.lezy@planetinternet.be**
Voor alle info over strips die in deze rubriek vermeld worden, weet u dus waar u terecht kan!!!

Nieuwigheden

door Stefaan

Reclamestrip-albums

De NoordZuid, Een romantische tocht door de 100-jarige geschiedenis van het GVB werd in opdracht van het GVB (= Gemeentevervoersbedrijf) van Amsterdam ontwikkeld en geproduceerd door Comic House uit Oosterbeek. De tekeningen van deze reclamestrip zijn van **Eric Heuvel** en het scenario is van de hand van Rein Post. De NoordZuid-strip kwam er naar aanleiding van het jubileum van het Gemeentevervoersbedrijf Amsterdam en het voor iedereen toegankelijke resultaat is een nostalgisch beeldverhaal geworden vol verwikkelingen in de GVB familie.

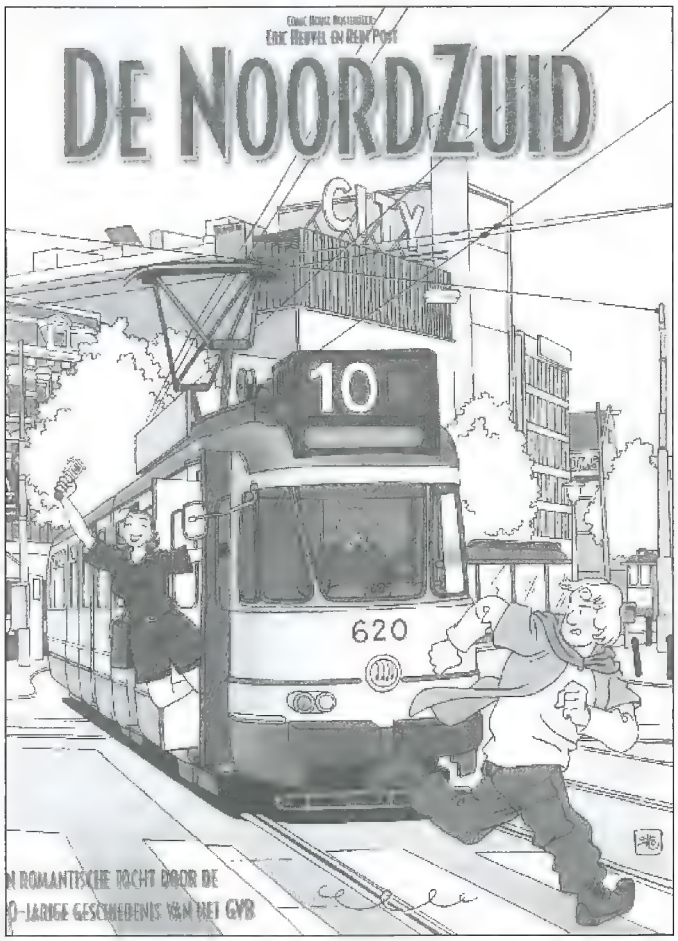

Deze uitgave is in feite bedoeld voor de medewerkers en het personeel van het GVB. Tegelijkertijd ontvingen ze als geschenk 10 prachtige gekleurde postkaarten van 10 verschillende bekende Nederlandse tekenaars in een speciaal ontworpen mapje. Dit zijn de postkaarten, die het GVB voorstellen door de jaren heen :

Typex	2005 - Artist Impression
Henk Kuijpers	1999 - Alien Arena
Martin Lodewijk	1990 - Het zeegat uit!
Marcel Ruyter	1975 - Underground
Liang Ong	1970 - Missiepost Geuzenveld
Teun Berserik	1945 - Over het ij
Robert van der Kroft	1930 - CS
Joost Veerkamp	1920 - Krachtstroom
Peter van Dongen	1900 - Underground
Peter Pontiac	1900 - De ballade van het trampaard en de schilder

Er zijn pareltjes bij en de kaarten van Joost Veerkamp en Peter Pontiac zijn ware meesterwerkjes.(NL)

◀ *De postkaart Alien Arena van Henk Kuijpers*

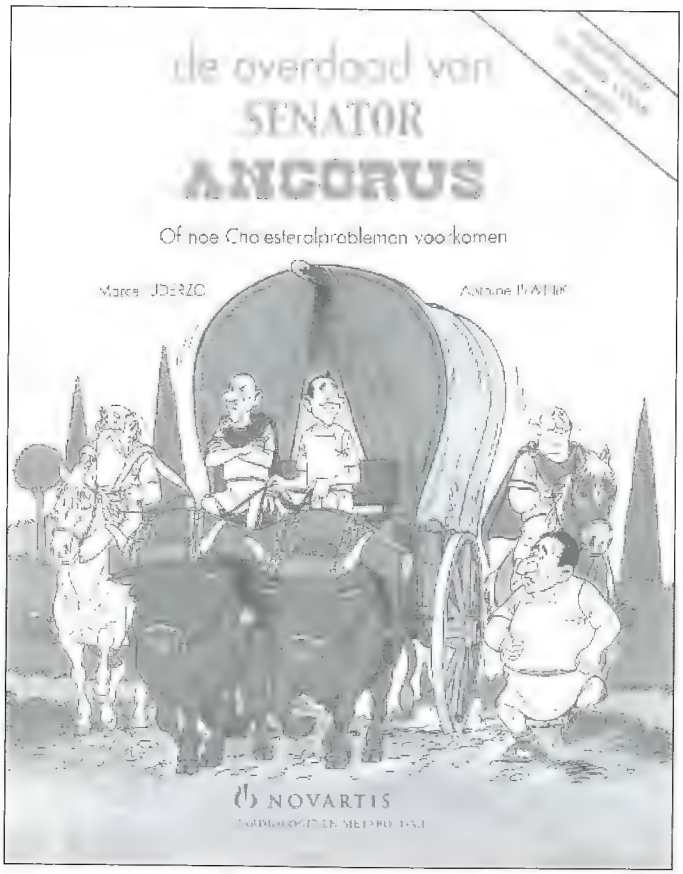

Fonske, deel 1 en 2 in zwart-wit uit de Collectie Fenix van vzw Brabant Strip, werden beide uitgegeven op 650 genummerde exemplaren. Verder bestaan er van beide nog 25 Romeins genummerde en door Marc Sleen gesigneerde medewerkers-exemplaren voor de medewerkers aan deze albums (niet te koop). Ook werden van beide albums telkens twaalf genummerde auteursexemplaren voorzien, waarvan er tien naar **Marc Sleen** en twee naar **Dirk Stallaert** gingen. Tenslotte zijn er ook nog een aantal exemplaren met een extra gedrukte tekst binnenin, die geschonken als prijs en troostprijs voor de winnaars aan de Marc Sleen-wedstrijd uit BSM 77 (zie ook pagina 2). Bij de albums hoort natuurlijk de reclamefolder die vorig jaar in BSM zat. (B)

Pardoes en het verboden sprookje is een uitgave van Concept BV uit 2000, speciaal gerealiseerd voor het kinderpretpark De Efteling, doch het album zou ook gewoon in de boekhandel te koop zijn.(NL)

"Aonjaoge" kan alleen in Diepenbeek. Dit album, met als ondertitel "Straffe verhalen uit Diepenbeek" werd gemaakt door het duo **Tody en Tony**, die reeds meerdere reclamestrips op hun naam staan hebben en werd gesponsord door het Shopping Center Diepenbeek, dat acht handelszaken omvat (Super GB, Brico, Blokker, Taverne 't Binnenhof, Cornershop, Planet Travel "Selectair", Bloemen en Planten M. M. Displat en Easy-way jeansstore), maar ook door Fortis Bank, Esso Shop, en nog enkele andere. De uitgave dateert uit 2000 en is in kleur uigegeven.(B)

...Alweer 'n avontuur van... Evarist de journalist op zoek naar... Elly Vermeire!
Dit is een huis-aan-huis bedeelde verkiezingsstrip in de gemeente Lier-Koningshooikt, uitgegeven door Elly Vermeire, die in deze gemeente opkwam als lijstduwer voor de CVP tijdens de gemeenteverkiezingen van 2000. De tekeningen zijn van tekenaar Mark Janssen, die vroeger ook als eens de strip tekende van Evarist de journalist op zoek naar Paul Hermans! (B)

De overdaad van senator Angorus, een unieke hardcover reclamestrip uit 1999 in kleur, uitgegeven door Novartis Pharma N.V. (Cardiologie en metabolisme) en gratis verdeeld onder de artsen (1 exemplaar per arts). In het album wordt er uitgelegd hoe men cholesterolproblemen kan vermijden en dit in een tekenstijl die blijkbaar wat te veel naast die van Asterix gelegen heeft. Maar misschien ligt dit wel aan **Marcel Uderzo** (familie van?), die het verhaalt tekende op een scenario van Antoine Piwnik. Zeer mooie en zeldzame uitgave, waarschijnlijk dé ontdekking van 2000.(B)

Merho met le paquet is de franstalige uitgave van het BCB/ De Post-boekje *Merho op post.* Op vraag van vele leden volgt hier de informatie over de franstalige editie. Van de gewone uitgave verschenen 1575 genummerde ex. De luxe met rode linnen rug heeft een oplage van 250 genummerde en gesigneerde ex. Begrijpe wie kan, want van de nederlandstalige editie verschenen er slechts 175 exemplaren! Die versie is dan ook uitverkocht, terwijl de franstalige voorlopig nog verkrijgbaar is. (B)

De Sint en het cyber-complot, deze uitgave van de Stichting nationaal Sint Nicolaas comité verscheen in 1999, zowel in harde als in slappe kaft. Tekstpiet Huibert van der Meer, Tekenpiet Richard van dè Pol.(NL)

Bokkensprongen in Boxmeer is een uitgave en realisatie van Festa zeefdruk uit Langenboom en Arie van Vliet Illustraties uit Boxmeer, die in een oplage van 10.000 ex. werd gedrukt en dateert uit 1999. Dit is zo'n echte reclamestrip zoals we die kennen van de uitgeverijen KBU en Concept. Het album kent maar liefst 49 sponsors en deze zijn tevens terug te vinden in de strip zelf. De uitgave is verder ook nog voorzien van enkele info-pagina's over Boxmeer.(NL)

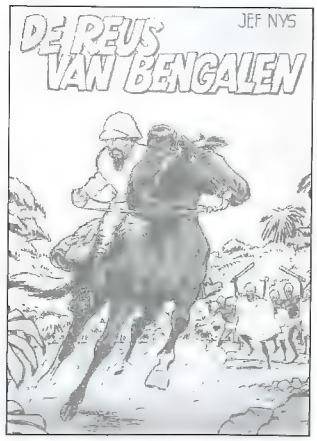

De reus van Bengalen, het klassieke album van Jef Nys, verscheen in 2000 in een beperkte heruitgave in zwart-wit, uitgegeven door het Lievenscentrum Bunderhover te Moorslede op 200 exemplaren. Het album heeft binnenin enkele extra pagina's met daarin een korte beschrijving van het leven van Pater Lieven en de werking van het Lievenscentrum.(B)

Het nieuwe snoeppapier is een stripverhaal getekend en geschreven door bewoners van het buurthuis Chassé uit het stadsdeel de Baarsjes en is een initiatief van het Amsterdams steunpunt wonen. Deze stripfolder wordt o.a. gebruikt in een lespakket op de openbare basischolen van De Baarsjes. De strip kan gratis worden aangevraagd op het tel. (0031)-(0)20-5892561.(NL)

Arin en het volk van Hunebedbouwers, *De gebroken beker.* Deze mooi verzorgde, educatieve strip is een initiatief van het Nationaal Hunebedden informatie-centrum, dat samen met uitgeverij Edu Actief te Meppel, scenarioschrijver **Frans Le Roux** en tekenaar Roelof Wijtsma en de Hazewinkel Pers in 2000 werd gerealiseerd. Het stripalbum is in feite slecht één onderdeel van het project waarrond ook educatief lesmateriaal onder de naam "Arin in de klas", een speciale sticker, een tentoonstelling en een halssnoer werden ontwikkeld.(NL)

De gestolen grondwet is een album uitgegeven in 1999 dat in feite het jaarverslag vormt van de in 1998 georganiseerde activiteiten voor jongeren i.v.m. het 150-jarig bestaan van de grondwet in Nederland. *De gestolen grondwet* doet verslag over deze verschillende activiteiten en gebruikt een stripverhaal, getekend door Ricardo Makosi op een scenario van Dennis Lahey (D.C. Lama), als een soort rode draad tussen de hoofdstukken in. Bij het album hoort eveneens een CD-rom en het geheel is een uitgave van SDU uitgevers in opdracht van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koningrijksrelaties in samenwerking met de stichting Kunstbende.(NL)

Verkiezingsstrip. Tot meerder eer en glorie van zichzelf liet Dany van den Broucke, die zich opgaf voor de gemeenteverkiezingen van 2000 in Middelkerke, een 1-pagina-strip over hem huis-aan-huis verdelen als verkiezingsdrukwerk. Of deze zwart-wit strip hem ook veel extra stemmen heeft opgeleverd, weten we echter niet.(B)

Sjors & Sjimmie boekjes. Bij aankoop van kinderappels bij de Groenwoudt supermarkten krijg je nu gratis het vierde deeltje van de Sjors & Sjimmie mini-boekjes (9,5 x 13,5 cm). Ook vorige miniboekjes zijn zo opnieuw verkrijgbaar. In elk van deze boekjes staat telkens een strip, een kleurplaat, een moppenpagina,...(NL)

Aandelenopties in woord en beeld is een 12-pagina's tellend beeldverhaal uitgegeven door AEX (Amsterdam Exchanges of m.a.w. de beurs van Nederland) en werd vroeger gratis opgestuurd naar geïnteresseerden. De tekeningen in dit album uit februari 2000 zijn in kleur en van de hand van Roland Lamers. Men deelde ons echter mee dat de rest van de oplage zou vernietigd worden wegens naamsverandering van AEX in Euronext.(NL)

Kalenders

L'an 2001 : kalender uitgegeven door "Le réseau éco-consommation et de la direction générale des ressources naturelles et de l'environnement" van Wallonië. Elke maand bevat een exclusieve tekening in kleur van telkens een andere striptekenaar. De tekenaars die hieraan meewerkten zijn Claude K. Dubois, Marie-José Sacré, Guy Counhaye, **Didgé**, **Georges Van Linthout**, **Francis Carin**, **Stibane**, **Kroll**, David Caryn, **Fich**, **Ernst**, Dhomi en E411.(B)

Ambionix : bij de krant "Het belang van Limburg" van 2 januari kreeg je gratis een handige stripkalender van Ambionix, die als titel "2001" in een tekstballon meekreeg. De abonnees ontvingen hun exemplaar per post. Een aankondiging voor deze gratis stripkalender verscheen in de krant van 30/31 december en 1 januari 2001.(B)

Gelegenheidsuitgaven

Hoogspanning in Hoog Catharijne , een uitgave uit alweer 1998, uitgegeven ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van Hoog Catharijne, getekend door Richard van de Pol op een scenario van Huibert van der Meer.(NL)

Sjef van Oekel onthult... , een heus nieuw album van Sjef van Oekel uitgegeven ter gelegenheid van de onthulling van een nieuw kunstwerk van Wim T. Schippers in het ministerie van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport). In dit album, getekend door **Theo van den Boogaard**, gaat Sjef van Oekel op zoek naar het zwevende kunstwerk van Schippers en brengt hij tevens een bezoekje aan het ministerie.(NL)

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

Haags water gaat leven, folder in kleur uit 1998 van 4 pagina's op A5-formaat met op de achterzijde een strip getiteld *Kwaak helder* door Marnix Rueb en Jan Muns. Werd uitgegeven door de gemeente Den Haag, dienst Stadsbeheer en het Hoogheemraadschap van Delfland.(NL)

Gemeentelijke Belastingsgids 2001 is een uitgave van de gemeente Den Haag, Gemeentelijke belastingsdienst, uit december 2000. Deze belastingsgids kent een oplage van 270.000 ex., waarvan er 245.000 huis-aan-huis bedeeld werden onder de inwoners van Den Haag. Bevat binnenin een één-pagina-strip getiteld *Slimme Henkie* in blauw-wit met groenkleurige teksten, getekend door Bart Slijp.(NL

Access, zo luidt de naam van de nieuwsbrief van KBC bank & verzekeringen, die gratis verdeeld wordt onder de jongeren (van 18 tot en met 24 jaar) die aangesloten zijn bij KBC. In nummer 10 staat op de voorlaatste pagina een stripje, afgedrukt in groen en bruin, bestaande uit drie omkaderde plaatjes met als titel *Mac Cess en het mysterie van de vliegende bankkaarten*, getekend en geschreven door Bart Schoofs. In het vorig nummer van Access verscheen eveneens een dergelijk stripje van Mac Cess.(B)

Randkrant wordt maandelijks gratis verdeeld onder de bewoners van de Vlaamse Rand (= een benaming voor de Vlaamse gemeenten rond de hoofdstad Brussel) en kent een oplage van 145.000 ex. Het blad wordt uitgegeven door de

vzw Informatie Vlaamse Rand en vanaf het nr. 11 van december 2000 (jaargang 4) staat er elke maand een nieuwe 2-pagina-strip in, getekend door Chris Vandendriessche, in kleur. Deze eerste strip uit het december-nr. draagt de titel *Van een boerenmeid die slimmer dan de duivel was*. De strip uit het februari-nr. is *getiteld De legende van de Welriekende*.(B)

De avonturen van de Excalibirds is een vierkant boekje in kleur van Kinder Surprise, met binnenin een strip en enkele spelletjes, die voor abonnees gratis meeverpakt zat bij Suske en Wiske-weekblad nr. 6 - 2001 en bij Robbedoes nr. 3278. De illustraties werden verzorgd door LenGelé. Bij de losse verkoop van het Suske en Wiske-weekblad was het boekje er gewoon los bijgevoegd.(B/NL)

Ilke is een gratis krant uitgegeven door de Stichting Kunst en Cultuur Ilke. Het krantje bestaat voornamelijk uit artikels in de Turkse taal, doch het bevat binnenin ook een stripstrook in kleur van tekenaar Yakup Karahan met als titel *Hij kent nog steeds geen Nederlands*.(NL)

Zone 5300 : ter gelegenheid van het verschijnen van het 50ste nummer van dit stripblad (november/december-editie van 2000, 7de jaargang) werd een extraatje bijgevoegd, namelijk het stripalbum(pje) *Quaestus of de waan der wijsheid*, waarin vijftig Nederlandse en Belgische tekenaars (o.a. **Jan Bosschaert**) een kettingstrip publiceren op scenario van Pieter van Oudheusden. Verder in dit jubileumnummer speciale bijdragen van Benno Vranken, Ulf K (Theater der Verschrikking), Adri van Kooten en Michiel de Jong. (NL)

De afvalligen. Onder deze titel verschijnt er van de Dienst Milieu en Beheer van Leiden telkens een zwart-wit stripstrookje in de Stadskrant van Leiden.(NL)

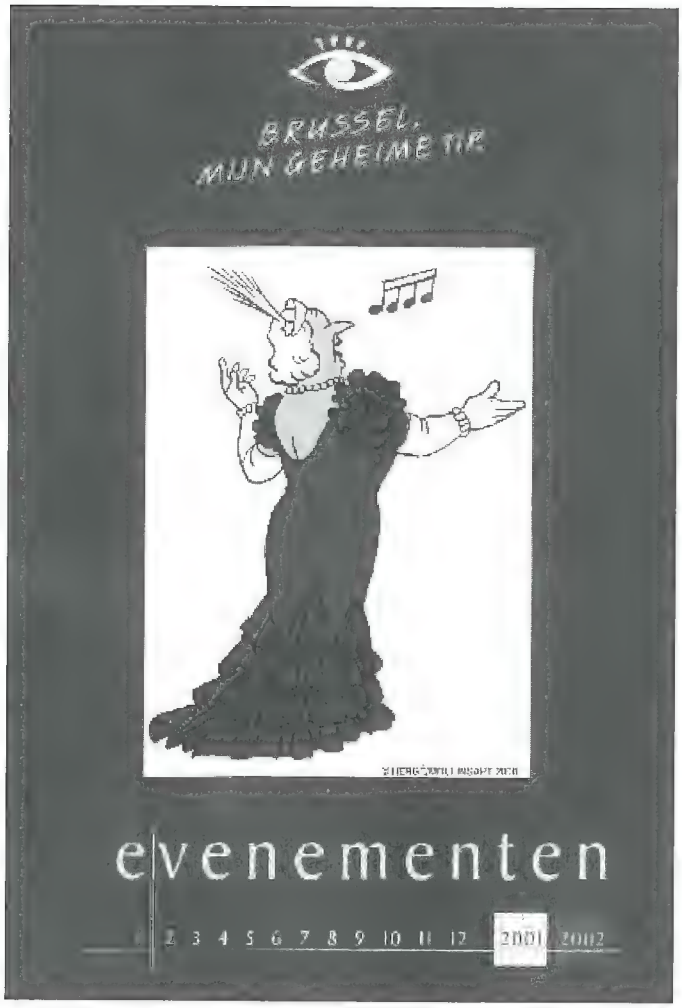

Curiosa

FC Knudde : bij C1000, een Nederlandse winkelketen, liep tot en met zaterdag 24 juni 2000 de actie "Knudde weken bij C1000". Tot de einddatum van deze actie ontving iedere klant bij elke aankoop van 25 NLG aan boodschappen één Knudde waardecheque. Bij inlevering van vier dergelijke cheques en mits bijbetaling van 0,5 NLG, kreeg je één van de zes unieke Knudde drinkbekers.(NL)

Kuifje : de stad Brussel verspreidde in 2001 een folder met een overzicht van de diverse activiteiten in deze stad, met op de cover een afbeelding van Bianca Castafiore. Deze folder is op aanvraag gratis verkrijgbaar en verscheen in het Nederlands, Frans, Engels, Duits, Spaans en Italiaans.(B)

Cowboy Henk : ter gelegenheid van het EK 2000 verscheen van het *Rotterdams Dagblad* in juni 2000 een speciaal nummer getiteld "Euro 2000". Daarin werd een kleurenpagina, getiteld "De wereld volgens Herr Seele" voorbehouden voor Cowboy Henk die in verband met Euro 2000 op een voetbalveld te zien was, samen met een reclame voor het Rotterdams Dagblad. Ook verscheen van het Rotterdams Dagblad ter gelegenheid van het Wereldhaven Festival te Rotterdam op 1-2-3 september 2000 een speciaal nummer getiteld "Wereldhaven Festival" met opnieuw een pagina van Cowboy Henk in zwart-wit.(NL)

Donald Duck : postorderbedrijf Atlas stuurde naar geïnteresseerden volgende aanbieding. Voor slechts 100fr krijg je 50 geïllustreerde vraag- en antwoordboekjes van Planeet Disney over o.a. natuur en het milieu, samen met een poster van Mickey en zijn vrienden als gechenk (enkel voor wie vlug besliste de reeks aan te kopen). Deze aanbieding werd trouwens verstuurd in een speciaal geïllustreerde Disney-omslag.(B)

Claire : van deze stripfiguur van de **Wiroja's** verscheen in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Klinische Chemie en de Nederlandse Vereniging van bioMedisch Laboratoriummedewerkers (oef!) een uitklapbare folder getiteld "Bloed spiegel van het lichaam", die opgesmukt werd met enkele tekeningen van.(NL)

Cool! Het doet geen pijn minder geweldadig te zijn is de titel van vier postkaarten, uitgegeven door het ministerie van binnenlandse zaken, vast secretariaat voor het preventiebeleid, waarop telkens een ingekleurde tekening van tekenaar **Kroll** op afgebeeld staat.(B)

Libelle : bij de Belgische editie van dit weekblad nr. 5/2874 van 25-1-2000 was aan de buitenzijde een bijlage meegeniet getiteld "Libelle wegwijs op het internet". Dit mini-boekje van 16 pagina's werd geïllustreerd door **Ikke (Marc Legendre)** en **Yurg**. Beide auteurs verzorgen ook wekelijks de avonturen van de Familie Twist in Libelle.(B)

Biebel : in de meeste Belgische frituren kun je heden ten dage Crazy Snacks kopen (speciaal voor de kinderen gemaakte, kleinere snacks) en hierbij zitten er dan telkens een aantal Biebelpunten. Deze punten kan je in de frituren dan omruilen tegen allerlei kindermateriaal, zoals Biebeltekenboekjes, Jommekespuzzels, enz...(B)

Het mirakel is een boekje geschreven door Pieter Van Oudheusden en geïllustreerd door **Jan Bosschaert**. Het verhaal verscheen ter gelegenheid van de jaarwisseling 2000/ 2001. Het werd uitgegeven door stripspeciaalzaak en galerie Mekanik-strip te Antwerpen en werd gratis verdeeld onder de vaste klanten in een eenmalige oplage van 500 exemplaren, waarvan 100 genummerd en gesigneerd.(B)

Suske en Wiske : in het nr. 2 van februari 2001 van *Kampioen*, het blad van de Koninklijke Nederlandse toeristenbond ANWB dat elf keer per jaar verschijnt met een oplage van 3,6 miljoen exemplaren, staat een 2-pagina's groot artikel getiteld "In de voetsporen van het Witte Wief", waarin de legende van het Witte Wief wordt verteld. Het geheel wordt opgesmukt met een tweetal plaatjes, overgenomen uit het gelijknamige album van Suske en Wiske. Speciaal voor Kampioen-lezers werd een 3-daags Witte Wief-arrangement samengesteld. Bij dit arrangement zit ook één "Het Witte Wief"-album meegerekend per reservering, doch het betreft hier een gewone herdruk van het album (dus zonder speciale opdruk of stempel).(NL)

Guust Flater : van deze creatieve, doch helaas vaak stuntelige anti-held verschijnt op 26 februari 2001 bij de Franse Post een speciale postzegel. Gaston Lagaffe werd namelijk gekozen om op de postzegel van het "Fête du timbre" van dit jaar te staan. Naast de gewone postzegel zullen ook nog een postzegelboekje, -kaartje, een gravure en andere postzegelcuriosa van Flater bij "La Poste" verschijnen.(FR)

Kabouter Plop : deze commerciële kabouter blijkt een echte kinderlokker, want bij Roda-margarine en Resi-frituurolie loopt opnieuw een Plop-spaaractie, waarbij men deze maal voor een Plop-lunchbox en een Plop-toeter kan sparen. In de maand febrauri krijg je bij aankoop van twee pakjes Roda-margarine een Plop-domino-spel bestaande uit 28 geïllustreerde kaartjes. Ook kun je momenteel bij deze twee merken sparen voor Kabouter Plop-borden, een plastieken Plop-zetel en Plop-bekers. Voor meer info kun je terecht op de Ploplijn op (0032) 051/33.25.25 of op www.rodaresi-plop.com.(B)

Jaarverslag Cofinimmo 1999 : dit 140 pagina's tellend jaarverslag werd op talrijke plaatsen voorzien van echt schitterde tekeningen van gebouwen, personen... door striptekenaar **Christian Denayer** en was gratis te verkrijgen voor studenten economie.(B)

P magazine : vanaf het nr. 6 van 7 februari 2001 zullen bij dit mannenblad gedurende 15 weken telkens gratis vier postkaarten zitten. Tussen deze postkaarten zullen er ook enkele zitten die getekend zijn door **Eric Meynen**, door **Pirana** en door **Kim**.(B)

Reclamecampagnes

Kuifje-actie bij Orange. Van 15 december 2000 tot 15 maart 2001 organiseert de mobiele telefoonoperator Orange in België een grote SMS-wedstrijd, waarbij de hoofdprijs een Kuifje-raket is, 1,14 meter hoog, met een waarde van 39.950fr. Verder geeft Orange ook nog eens 50 Kuifje-strips weg. Winnen kunnen echter enkel de Orange-abonnees en hoe meer juiste antwoorden van de 200 vragen zij via SMS doorsturen, hoe groter hun kans om te winnen.(B)

Met dank aan Johan Van Ransbeeck, Rob den Houter, Yves Kerremans, Hans Matla, Peter Vansteenbrugge, Johan Vandamme, Elie Tamsin, Peter en Wim François, Joop Schreurs, Christ Schoonus, Jan van de Ven, René Wanders, Jean Gentles, Danny Dekeyser, Albert De Waegenaere, Kees Uittenhout, Jan Despriet, Sascha van Laeken, Patrick van de Kerkhof en Jean-Pierre & Johan Legein.

In memoriam : Carol Voges

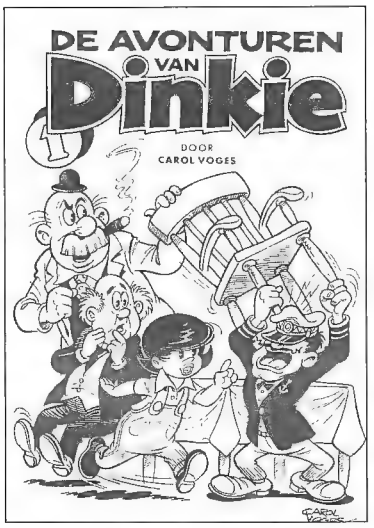

Op 9/1/2001 overleed op 75-jarige leeftijd te Laren de Nederlandse illustrator Carol Voges. Voges werd vooral bekend als tekenaar van Pa Pinkelman, een schepping van Godfried Bomans die van 1945 tot 1954 als dagstrip in De Volkskrant liep. In 1977 maakte hij de decors voor een televisiebewerking van Pa Pinkelman. Carol Voges heeft nog meer strips op zijn aktief waaronder sportheld Jimmy Brown en Dinkie, een serie waarvoor hij voor het weekblad Sjors in totaal 6 verhalen tekende. Vier ervan verschenen in album (twee per boek) bij de Spaarnestad. Ook ontelbare illustraties vloeiden uit zijn tekenpen, met als uitschieter de illustraties en covers voor de Pietje Puk-reeks van Henri Arnodus, waarin velen onder ons hebben leren lezen. Voor Donald Duck tekende Voges onder meer Donald Duck, Dombo de vliegende olifant en Tom & Pieter, een leuk stel muizen. Ere wie ere toekomt, Carol Voges bleef tot zijn dood strips tekenen voor het weekblad Donald Duck.

Nieuwe strips

verschenen vóór eind januari

Willem

Satijn (Big Balloon/VNU tijdschriften)

Opwindende gebeurtenissen 5: *Katje*, tek & scen: Horacio Altuna, sc 240, 5,95 euro, kleur, genre: erotiek. Het verhaal verscheen in voorpublicatie in Playboy. Jessica Hampton leid een dubbelleven, tijdens de dag is ze een keurige jongedame, bij nacht ontpopt ze zich als een stoeipoes. Verschenen in België in 2001, imprint: eerste druk 2000.

Big Balloon

Lange verhalen van Sjors & Sjimmie 45: *Callgirl*, tek & scen: Evert Geradts, Walli Hakkens, Peter de Wit en Piet Zeeman, onder redactie van Robert van der Kroft, Wilbert Plijnaar en Jan van Die, sc 165, 4,06 euro, kleur. Verschenen in België in 2001, imprint 2000.

Casper en Hobbes 8: *Het zijn zware dagen*, tek & scen: Bill Watterson, sc 390, 9,96 euro, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit. Verschenen in België in 2001, imprint 2000.

Arboris

De as van de Katharen 5: *Het spel van de machtigen*, tek & scen: Philippe Jarbinet, sc 260, 6,45 euro, kleur, genre: historische avonturenstrip. Helena wordt mee gesleurd in de strijd om de Engelse kroon door haar man, die via een huwelijk met haar aanspraak denkt te kunnen maken op de troon. Verschenen in België 2001, imprint 2000.

•

Dupuis

De Zorilla's 2: *Zon zand en Zorilla's,* tek: David Deth & scen: Coreal, sc 165, 4,06, euro, kleur, genre: humor.

Vrolijke Vlucht: Green Manor 1: *Gentlemen en moordenaars*, tek: Bodart & scen: Vehlmann, sc 180, 4,93 euro, kleur. In de Londense club Green manor vertellen heren elkaar sterke verhalen. Zeven van die verhalen werden opgenomen in het eerste album.

Oscar 1: *Garnaal aan de haal*, tek: Durieux & scen: Lapiére, sc 119, 2,87 euro, tot 30 juni 2001 vanaf dan 165fr, kleur, genre: humor. Het jongetje Oscar is ontsnapt uit het weeshuis, in de stad leeft hij ondergedoken bij meneer Khartoum, tot Gaby een meisje dat haar luxeleventje beu is de vrede komt verstoren.

Collectie Spotlight: De Kraai: *Het Dossier*, tek & scen: Lax, sc, met als imprint: "Dit album mag niet verkocht worden". Het dossier De Kraai is bestemd voor boekhandelaars en journalisten, genre: detective noire. Bevat het dossier (9 pag) met het tot stand komen van De Kraai. Het album bevat telkens een gedeelte van de drie te verschijnen albums. 1: De Kraai zet de toon, kleur (10 pag), 2: De Kraai graaft zich in, kleur (14 pag) , 3: De Kraai slaat spijkers met koppen, zwart-wit (6 pag). Imprint 2000.

Uitgeverij Talent

Fonds Blitz: Collectie Millennium 15: Stadsvertellingen 1: *Rochecardon*, tek & scen: Berlion, hc 700, 17,35 euro, met stofomslag, kleur, genre: avontuur. De wijk Rochecardon, een voorstad van Lyon-Vaise wordt opgeschrikt door een reeks moorden, de politie staat machteloos, er is nergens een aanwijzing te bespeuren. Verschenen januari 2001.

Collectie Vinci 38:Hongkong Triad 3 : *De avondklok*,, tek: Parnotte & scen: Mallié, hc 599, 14,85 euro, kleur, oplage 250 ex, genre: avonturen. Verschenen januari 2001, imprint 2000.

Collectie 500 : nr 111 : Schemerzwervers 1 : *De Paladijn, de schooier en de heks*, tek : Tarvel & scen : Nielsen, hc 550, 13,63 euro, kleur, oplage: 250 ex, genre : heroic fantasy. Jahom de paladijn ontvlucht het rijk van de wrede koning Urvis, hij sluit zich aan bij Schemerzwervers. Samen bemachtigen zij de schatkist van Urvis, een schatkist gevuld met levend geld. Verschenen januari 2001, imprint 2000.

Dargaud

Tramp 5: *Koers donker Afrika*, tek: Jusseaume & scen: Kraehn, sc 250, 6,20 euro, kleur, genre: maritieme thriller. . Dit vijfde deel is het eerste album van de tweede cyclus.

Flip 1: *Kan je lachen,* tek & scen: Yves Boulanger, sc 199, 4,93 euro, kleur. Flip beleeft gags in een absurde wereld.

Uitgeverij De Harmonie, Amsterdam en Stichting Zone 5300, Rotterdam

Collectie De Wilde Vaart 1: *Hallo, hier is Eefje wentelteefje,* tek & scen: Jeroen de Leijer, sc 360, 8,92 euro, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit met steunkleur, genre: humor. Eefje is eigenwijs meisje dat zich stuntelend in de wereld van de volwassenen begeeft. Verschenen in België in 2001, imprint 2000.

Uitgeverij Miklo

Biggles Presenteert 2: Eric Loutte, 18 luchtvaartillustraties, Map in kartonnen schuifdoos, bevat 18 illustraties in kleur van vliegtuigen + 2 extra zwart-wit illustraties gebruikt als ex-libris, 375, 9, 30 euro. De collectie Biggles presenteert, biedt luchtvaartliefhebbers andere aspecten van de wereld van de luchtvaartillustraties. In deze serie komen tekenaars aan bod die vliegtuigen tekenden. Eric Loutte behoort tot de top. Imprint 2000.

Uitgeverij oogachtend

Cordelia, tek & scen: Ilah, sc 349, 8,65 euro, gedeeltelijk kleur, formaat: oblong, gedeeltelijk zwart-wit; genre: humor. Cordelia verschijnt sinds 14 februari 1996 wekelijks in de krant De Morgen.

Uitgeverij Glénat

De tien geboden 1: *Het Manuscript,* tek: Behe & scen: Giroud, hc 525, 13,01 euro, kleur, genre: avontuur.

De tien geboden 2: *De Fatwa*, tek: De Vita & scen: Giroud, hc 525, 13,01 euro, kleur, genre: avontuur.

De serie De tien geboden zal, net zoals de naam al aangeeft, bestaan uit 10 albums, allen op scenario van Giroud maar ieder album wordt telkens in beeld gebracht door een andere tekenaar, waaronder: Behe, De Vita, J-F Charles, TBC, Rocco, Gillon, Rollin, Faure en Franz. Uniek is dat ieder verhaal autonoom te lezen is, maar dat de verhalen niettemin met elkaar verbonden zijn. Er verschijnen steeds gelijktijdig twee albums, gaande van januari 2001 tot februari 2003.

Tijdschriften

Ink 2: januari 2001, driemaandelijks, 250, 6,20 euro, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, diverse tekenaars, met interview Johan De Moor.

Bevat werk van talentvolle jonge tekenaars: waaronder: Guido Devadder, Gilles Vranckx, Seb De Roover, Olivier Schrauwen, Kim Duchateau en Kris Peeters.

Nieuws uit animatieland **video & games**

Vlak voor Sinterklaas en Kerst verschenen eind vorig jaar weer een aantal nieuwe computerspellen. Zo verschenen voor de Game Boy Color drie nieuwe Disney spellen: Donald Duck Qu@ck Att@ck?*!, The Jungle Book: Mowgli's Wild Adventure en Aladdin. Een uitgave van Ubi Soft Entertainment B.V. voor de prijs van FL 79,95 / 1450fr. per stuk.

***

In **Qu@ck Att@ck?*!** is Katrien verslaggeefster van de Duckstad Times (was ze dat ook al niet in de televisie serie Quack Pack, het Avervolg@ op DuckTales ?). Ze is erop uit gestuurd om live de geheime tempel van de tovenaar Merlock binnen te dringen en te filmen. Helaas, net toen Katrien voor de eerste keer Merlock in zijn tempel zou laten zien wordt ze ontdekt. Het televisiebeeld verdween en niemand weet wat er sindsdien van haar geworden is. Donald besluit Katrien te redden. Daarbij krijgt hij de hulp van Willie Wortel die hem met zijn Teleporter rechtstreeks in de Tempel van Merlock kan sturen. Alleen.....de Teleporter is stuk en voordat Willie Donald naar Merlock's tempel kan stralen moet hij eerst onderdelen voor de Teleporter gaan ophalen op de top van Ducky Mountain, op de top van Ducktower, en in het huis van Zwarte Magica.
Het is een aardig maar weinig afwisselend 2-D loop-en-spring spel, op de laatste vier velden na ook niet al te moeilijk. Het eentonige muziekje gaat snel vervelen. Wanneer je denkt Merlock verslagen te hebben ontsnapt deze al weer en ontvoert nu Donald! In het laatste level, D Dimension, (met de code: F06PDPX) moet Donald nu zelf de weg weer terug naar huis vinden. Merlock zat eerder de Duck familie dwars in 1990 in de bioscoopfilm Ducktales de Film *Het Geheim van de Wonderlamp.*

***

In Disney's **Jungle Book** moet Mowgli, net als in de gelijknamige tekenfilm, uit de klauwen van de tijger Shere Khan blijven. Mowgli moet door de jungle trekken totdat hij bij het mensendorp aankomt, waar hij veilig zal zijn. Zo trekt hij onder andere door de Regenboog Jungle, de Tempelruïne en de Boomtoppen. Hoe verder Mowgli in het spel komt hoe

meer hij leert. Zo leert hij bijvoorbeeld met kokosnoten gooien, over de grond rollen, klimmen en rennen. Onderweg ontmoet hij Baloe de Beer, de panter Bagheera, Kaa de Slang en natuurlijk Koning Lowietje. Wanneer je denkt het spel uitgespeeld te hebben krijg je nog eens 4 extra levels waarin je een tijdrace moet houden met je jungle vriendjes. Een leuk en afwisselend spel!

***

Het spel **Aladdin** volgt de film op de voet. Jafar, de duivelse adviseur van de Sultan, is al jaren op zoek naar een magische schat, een eenvoudige lamp die de sleutel is tot de macht over de wereld. Maar alleen Aladdin kan deze lamp uit de Grot der Wonderen halen. Jafar moet hem dus naar zich toe lokken en daarvoor gebruikt hij prinses Jasmine, die hij gevangen zet in het paleis van de Sultan. Een leuk en zeer afwisselend platform spel. En alles is Nederlandstalig!

***

Hou jij ook van tekenfilm en meer in het bijzonder van het duo **Tom en Jerry**? Dan hebben we goed nieuws. Na een stilte van plusminus dertig jaar graven Tom en Jerry de strijdbijl weer op. De creaties van tekenfilmmakers Hanna en Barbera gaan elkaar in een gloednieuwe aflevering met de nieuwste wonderen der techniek te lijf. In de zeven minuten durende tekenfilm gaan ze in plaats van met traditionele wapens, zoals aambeeld, muizevallen, emmers waters en neerstortende pi-ano's te werk met onder meer een magnetron, een videorecorder, een koffiezetapparaat en dies meer. Inderdaad, moderne tijden, net zoals u zegt.

***

Joop van den Ende heeft op theatergebied de droomdeal van zijn leven gesloten. Hij sloot een tienjarig contract met Walt Disney's Theatrical Productions, dat inhoudt dat hij in heel Europa succesvolle produkties als The Lion King, Aida en alle andere grote Disney theathermusicals zal mogen uitbrengen. Het contract werd bezegeld door Disney en Stage Holding, het live-entertainementbedrijf van Joop van den Ende waar hij zich na zijn afscheid uit de tv-wereld helemaal op concentreert. Van den Ende :"Het is nog maar enkele jaren geleden dat Disney zich naast speelfilms, tv-series en tekenfilms heeft gestort op de musicalwereld op live theater. Zij hebben daarmee zulk een succes dat ze onbetwist aan de wereldtop staan". Over de prijs van de deal werd met geen woord gerept. *Joop Schreurs&Willem*

Verschijnselen

Godfather van de Underground

We worden zo langzamerhand verwend : Oog & Blik pakt weer uit met wat exclusiefs. De uitgeverij krijgt stilaan een prima collectie met het betere stripwerk bij elkaar, dat niet echt door het grote publiek gekend is maar dat zeker wel verdient.

Ook wie Robert Crumb niet echt kent, moet er toch minstens eens van gehoord hebben : Crumb is een icoon voor enkele generaties liefhebbers van alternatieve strips, die altijd wel geassocieerd zal blijven met de sixties. Hij gaat al zo lang mee, dat wie hem niet van nabij volgt, ongetwijfeld zal denken "is die niet al lang dood?". Nee dus, Crumb doet nog altijd waar hij goed in is. Over de hele wereld verspreid heeft hij waarschijnlijk net voldoende fans om aan de gang te blijven en dat heeft hij de afgelopen dertig jaar dan ook gedaan. Zonder compromissen : Crumb tekent geen Suske en Wiske, hij tekent voor zichzelf, voor vrienden, voor het publiek dat hem apprecieert zoals hij is. Zodoende is hij waarschijnlijk ook een icoon voor een troepje alternatieve tekenaars, die menen dat dit het summum van artistieke vrijheid is : Compromisloos Tekenen! Leven voor de Kunst! Regematig wordt wel eens gezeurd door non-talenten dat het publiek te dom is om hun povere probeersels te begrijpen. In *Odds &Ends* (ditjes en datjes, losse eindjes) merk je wat er zich achter de schermen van de Artistieke Vrijheid afspeelt : Crumb heeft in de loop der jaren heel wat opdrachten afgewerkt, geboortekaartjes, huwelijks-invitaties, business-cards, platenhoezen, reclame-tekeningen zelfs. Ook Robert Crumb moet al eens wat tussen zijn boterham leggen, denk je dan. De laatste pakweg tien jaar hebben diverse uitgevers zich uitgesloofd om het complete oeuvre van Crumb te boek te stellen. Oog & Blik vult dit nu aan met een excellent uitgegeven kijkboek, waarin de diverse cover- en publicitaire tekeningen worden afgewisseld met persoonlijke, bibliografische stripjes en "familiekiekjes". Een heel mooi, toegankelijk boek, in vergelijking met *Waiting for food 2, more restaurant placemat drawings,* dat vooral aan de harde fans besteed zal zijn. Deel twee al van een verzameling Crumbkrabbels op placemats (tafelmatjes, onderleggers), die hij maakte terwijl hij in restaurants op het eten wachtte. Voor krabbels zien de tekeningen er verrassend afgewerkt uit, maar dat komt, aldus Crumb, omdat hij op restaurant ook altijd zijn tipex-pen meeneemt en naderhand thuis de schetsen bijwerkt. Zo zie je maar : ook als het puur, rauw en alternatief heet, mag je het best met een korreltje zout nemen. *Patrick*

Odds & Ends - Waiting for food 2
Robert Crumb, Oog & Blik, hc

Bloed op de scène

Het is altijd leuk om bepaalde reeksen met gevoel voor kwaliteit ter hand te nemen. Zo is Theodoor Cleysters een zeeman in hart en nieren, die tot mijn spijt al een tijdje avonturen beleefde op het vasteland. Dwaaraan wordt in het nieuwste album gelukkig verholpen. Le Havre november 1932 :.bij het laden van de vracht en het inschepen van de passagiers waaronder een toneelgezelschap, krijgen de kapitein, Theodoor en de eerste stuurman bezoek van de politie. Zij zijn op zoek naar een ontsnapte zwakzinnige die een bloedig

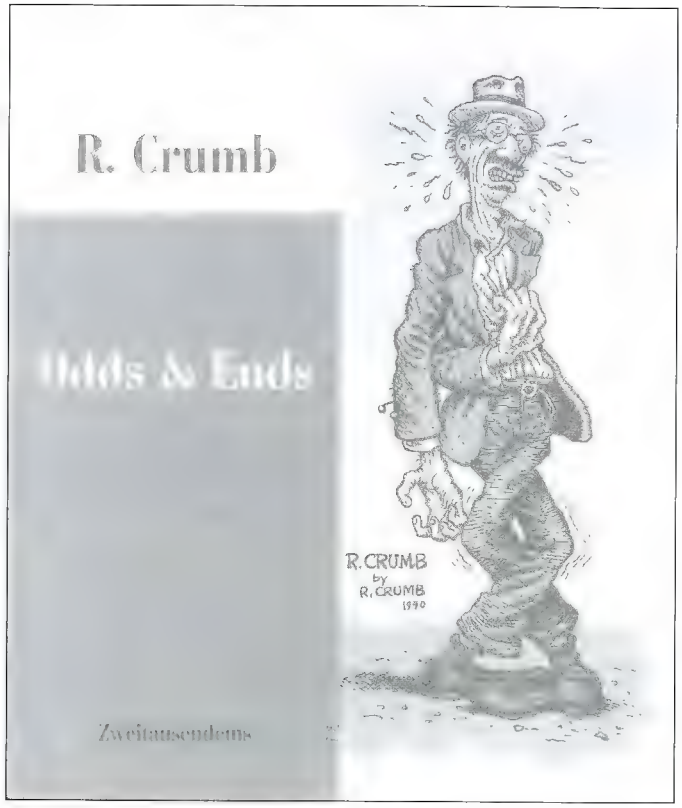

spoor achterlaat in de haven. Ondanks alle voorzorgen, het hoe en waarom wordt de lezer duidelijk in de slotfase van het album, duikt deze psychopaat onder op het schip. Wanneer de eerste dode valt op het schip, verdenkt Theodoor onmiddellijk zijn aartsrivaal November, die zich bij het toneelgezelschap bevindt. Wijl al deze problemen de situatie aan boord verzuren, gaat het leven van de passagiers gewoon door. Het gezelschap treedt op, de uitstapjes bij het aanmeren in de havens worden netjes afgewerkt, het is alsof de wereld bestaat uit rozegeur en maneschijn. Tekenaar en scenarist Frank Le Gall weet zijn verhaal mooi te brengen. Met een zorgvuldig opgebouwd scenario drijft hij langzaam maar zeker de spanning op. Door het rondwaren van een moordenaar, die als het ware zijn schaduw werpt over het schip en zijn bemanning, wordt dit spanningseffect nog verhoogd. Ook het tekenwerk draagt bij tot de sfeer, en ook de verzorgde inkleuring. Als geen ander weet inkleurder Dominique Thomas hoe hij via een wel overwogen inkleuring moet toedragen tot een sfeervol verhaal. *Willem.*

Spotlight Dupuis
Theodoor Cleysters 11: *November, het hele jaar lang*
Frank Le Gall, Uitgeverij Dupuis, sc 180, hc 338

De Kraai voor éénmaal niet in de lucht

Het zal je maar overkomen : na meer dan dertig jaar trouwe dienst wordt je letterlijk en figuurlijk achterhaald door de tijd. Dit overkomt ons hoofdpersonage, een vlijtige, vitale vijftiger, monteur van het vroegere type stationsklokken, wanneer zijn baas opeens beseft dat de moderne tijd is aangebroken. Hij is niet langer geïnteresseerd in radertjes en schroefjes maar wel in moderne elektronica. Zonder al te veel poeha wordt onze hoofdpersoon uitgerangeerd. Dan zijn er twee mogelijkheden, ofwel buig je het moede hoofd en ga je aan een overvloed aan vrije tijd ten onder, ofwel maak je van je hobby je beroep. Niet zomaar een beroep : verslaafd als hij is aan de Série Noire, een serie gevuld met detectives en thrillers, wordt onze vijftiger privé-detective, onder de naam Kraai. Maar niet alles loopt van een leien dakje zoals in zijn geliefkoosde literatuur. De Kraai is naar zowat alles op zoek: naar een vergunning, naar een wapen, naar ervaring en vooral

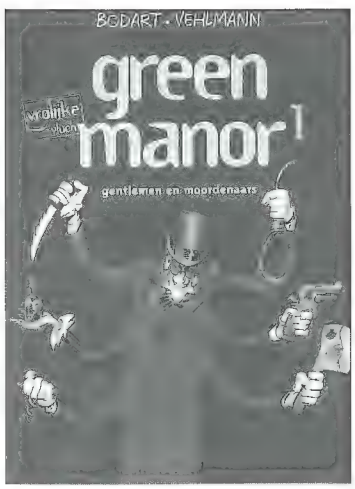

naar werk. Hij ligt vaker in de clinch met zijn bankrekening dan met zijn klanten. Toch oogt het verhaal niet zwaarmoedig, er is oog voor sentiment, humor en actie . De Kraai is een figuur ontsproten aan het brein van Lax, een man die vooral bekend staat voor zijn diepmenselijke verhalen, waaronder *Het andere spoor, Vergeten in Amman* en *Azrayen* om er maar enkele te noemen (Vrije Vlucht Dupuis). In 1997, tijdens het tekenen van Azrayen deel 2 werd het Lax even te veel. Hij wilde zich even ontspannen met iets anders, zo ontstond wat hij als een tussendoortje beschouwde. Maar Dupuis nam meteen een optie nam voor drie verhalen, die snel achter elkaar verschijnen, wat de lezer alleen maar kan toejuichen. Na deze drie verhalen volgen er meer, wees daar maar van overtuigd. *Willem.*

Spotlight : De Kraai
1: *Zet de toon*
2: *Graaft zich in*
3: *Slaat spijkers met koppen*
Lax, Uitgeverij Dupuis.

Een kleine uitgever maar niet de minste

Kleine uitgeverijen zijn een fenomeen dat reeds een aantal jaren groeit in de stripwereld. Meestal voeren ze een uitgavenbeleid waar grote huizen hun neus voor ophalen : geen grote oplages, geen namen die klinken als een klok, maar die toch kunnen rekenen op een trouw publiek. In de rij van kleinere uitgevers vind je ook het Nederlandse Incognito. In 1993 werd het stripblad Incognito opgestart, gevuld met jong talent dat echt iets te vertellen had. Achttien tijdschriften verschenen onregelmatig maar wisten toch het betere werk te brengen, tot in 1999 uitgever Rob Schouten besliste met het blad te stoppen : stress, financiële problemen,... een stripblad vraagt meer dan idealisme (we hebben het al vaak gezegd...). Sindsdien werd overgeschakeld op albums gevuld met werk dat eerder verscheen in het stripblad, aangevuld met exclusief tekenwerk Zo blijft het leesplezier behouden en kan je de evolutie van de tekenaars door de jaren heen volgen. Overigens was dit slechts een overgangsfase : vanaf deel 5 (Bedorven verhalen) zullen de delen in de Incognito Reeks geen strips meer bevatten die eerder in stripmagazine Incognito verschenen. In principe zal al het komende materiaal exclusief gemaakt worden voor de Incognito Reeks, of zal het materiaal zo onbekend zijn bij het strippubliek dat het evengoed als 'nieuw' beschouwd kan worden.
De albums verschijnen op comic-formaat (op *Het lieve leven* na), gedrukt in zwart met steunkleur. Alle delen bevatten 32 pagina's. Op het ogenblik van dit schrijven zijn reeds vijf nummers verschenen. Er wordt niet alleen podium geboden aan Nederlandse tekenaars. Zo is nummer drie, *dr Dia,* van de hand van de getalenteerde Lode Devroe, ook bekend van illustraties in het weekblad Flair en van het Gentse stripblad Beeldstorm. Ook de nummer twee, een kettingstrip in beeld gebracht door 40 tekenaars, herbergt een aantal Belgen. En Incognito gaat door in een gestaag tempo : nog voor dit jaar worden vier albums aangekondigd. Verkrijgbaar in de betere stripwinkel of via abonnement. *Willem.*

Incognito reeks (sc 165fr)
1: *Kwaad bloed*, Marco Kuipers/Marcel De Jong
2: *Het lieve leven*, 40 tekenaars
3: *dr Dia*, Lode Devroe
4: *Nachtschade*, Erik Wielaert
5: *Bedorven verhalen*, Mark Hendriks

De bijna perfecte moord

De Collectie Vrolijke Vlucht, bedoeld als humorserie, tovert niet steeds een glimlach om mijn lippen. Niet alle strips in deze collectie voldoen aan mijn gevoel voor humor, bepaalde strips horen zelfs helemaal niet thuis in deze collectie. Nemen we nu het steengoeie *De dochter van de professor* van de hand van Sfar en Guibert, dat het verdiende ondergebracht te worden bij Vrije Vlucht. Hetzelfde kunnen we zeggen van Green Manor 1, *Gentlemen en moordenaars*. Het geheel heeft totaal niets te maken met humor, Green Manor heeft alles in zich om zelfstandig uit te groeien tot de betere misdaadserie. Het gaat hier immers om pure crime met een grote C. Een groot publiek kon al via voorpublicaties in het weekblad Robbedoes en enkele kranten kennis maken met deze bundeling kortverhalen. Green Manor is een Londense club waar op het eind van de 19e eeuw dagelijks enkele heren van stand samenkomen. Deze heren hebben een gemeenschappelijke passie, namelijk moord, of beter gezegd : elkaar sterke moordverhalen vertellen. Of de misdaad zich slechts voltrekt in hun verbeelding of werkelijk plaatsvindt, laten we in het midden. De sterke verhalen die ze elkaar opdissen, zijn wel van het geraffineerde soort. Niet het gewone hak of steekwerk, nee, echt het betere werk, zorgvuldig uitgedachte zaakjes waarbij geen aanwijzingen achtergelaten worden. Al blijkt dat zelfs aan de meest perfecte zaakjes wel eens een rammeltje zit . De Belgische tekenaar Denis Bodart voelt de sfeer van Londen in de 19e eeuw perfect aan. Bewandel via zijn tekeningen de ongure steegjes, de kasten van huizen, verlicht met kaarsen en gaslampen, treed binnen in donkere kroegen bevolkt met schooiers die het loerend oog vormen van het ondergrondse Londen. Voeg hierbij de uitgekiende scenario's van de Parijse scenarist Fabien Vehlmann, dan verlang je na deze zeven kortverhalen naar meer.
Willem.

Green Manor 1: *Gentlemen en Moordenaars*
Bodart & Vehlmann, Uitgeverij Dupuis, sc 180fr

AGENDA Stripevenementen

Tot 01 april **Brussel**
Onder de zwarte zon van de weemoed
Retrospectieve van de grote Italiaanse tekenaar en illustrator Dino Battaglia (1923-1983) in het BCB. *(meer info in agenda magazine 84).*

Tot 16 september **Rotterdam**
Alle haaien! – Striphelden op zee
Grote striptentoonstelling in het Maritiem museum, Leuvehaven 1 over 10 bekende striphelden (o.a. Astérix, S&W, Kuifje, Maltese,...) die heel wat rondgezworven hebben over de wereldzeeën.
Open di t/m za van 10u tot 17u, zon- en feestdagen van 11u tot 17u. Info: Isabelle Gex
Tel: (0031) 010-413.73.42; fax: (0031)010-413.73.42.
www.maritiemmuseum.nl

26 jan tot 28febr **Amsterdam**
van Dinther en Schalken
Expositie "Eiland in Lambiek" rond Stefan van Dinther en Tobias Schalken in galerie Lambiek, Kerkstraat 78.
Voor meer info: **lambiek@lambiek.net** of **viawww.lambiek.net**. *(zie ook magazine 83 pag 17).*

08feb t.e.m. 01/apr **Leuven**
Lorenzo Mattotti - beeld, verhaal, kleur, lijn.
Organisatie vzw Beeld Beeld. In de vernieuwde Leuvense stadsbibliotheek Tweebronnen.

(meer info in magazine 84).
We geven voor deze prachtige tentoonstelling 10 vrijkaarten weg (ter waarde van 220fr.), waarmee tevens een portfolio te winnen valt : stuur een kaartje of e-mail naar : Brabant Strip-Matotti, Berreweide 34, Londerzeel (B)

17 feb tot 11 maart **Hasselt**
Grote verkooptentoonstelling van originelen van striptekenaars in galerij "De Kunstgang" op de Zuivelmarkt. *(meer info in agenda magazine 84).*

18 februari **Rijswijk (NI)**
Grote stripbeurs van de Randstad in de Darling Market van 10u tot 17u. Inkom 7,50 NGL.
Beursinfo : Twan (0031) 06-23.28.28, of surf even naar **www.go.to/strip2000**.

Van 20 feb tot 20 mei **Brussel**
Mitacq en de Beverpatroelje
In het kader van 90 jaar scoutsbeweging organiseert het BCB een ruime tentoonstelling rond Mitacq.
(meer info in agenda magazine 84).

04 maart **Breda**
Strip- boeken-, kranten- en ander oud drukwerkenbeurs in "de Scharen" (gemeentelijk sportcentrum), Claudius Prinsenlaan (vlakbij het casino).
(meer info in agenda magazine 84).

10 en 11 maart **Wilrijk**
Jaarlijkse stripbeurs in het gemeenschapscentrum Valaarhof in de Letterkundestraat 135 te Wilrijk.
Verdere info volgt.
Brabant Strip is aanwezig
(za:Roger, Patrick, Joppe; zo:Etienne,Leslie,Philippe).
Beursinfo: 03/827.31.10 (Frank) of 03/828.41.34 (Eric)

18 maart **Opwijk**
Stripbeurs in JH Nijdrop, Marktstraat 67A. Beursinfo: 052/35.61.65. *Brabant Strip is aanwezig (Wim, Etienne).*

17 en 18 maart **Utrecht**
Verzamelbeurs met diverse verzamelobjecten in de Grote Veemarkthal, Sartreweg (aan de A27). Naar verluidt 2,75 km stands. Gratis parkeerplaats.
Info : Frits Spee (0031) (0)30.288.68.91

25 maart **Leiden**
15de Leidse stripdag in de centrale bibliotheek, Nieuwstraat 4, en dit van 12u tot 17u.
(meer info in agenda magazine 84).

31 maa en 01 april **Antwerpen**
3de editie van de Collector Fantasies in het Bouwcentrum, Jan Van Rijswijcklaan 191. Buiten strips vindt je ook platen, flippers, juke-boxen, comics, enz...
Beursinfo: tel 03/383.06.15, fax 03/353.39.31, :
www.collector-fantasies.com

Van 3 apr tot 17 juni **Brussel**
Serge Creuz, perstekenaar
(meer info in agenda magazine 84).

08 april **Duffel**
Tweede stripbeurs te Duffel, in de sporthal De Pollepel, Naalstraat te Duffel (nieuwe en betere locatie!).
Signeeractie is voorzien. Meer beursinfo bij Wendy tel: 0477 57 42 59.

21 april **Gent**
Casto veiling in het K.U.C. , Kortrijksepoortstraat 254 om 13u. Bezichtiging der loten: vr 20 april: 14.00 tot 18.00 u. en za 21 april: 10.00 tot 12.00 u.
Na storting van 100 Fr. op postchequerekening 000-1723172 -64 krijg je de geïllustreerde veilingcatalogus

22 april **Leuven**
Jaarlijkse stripbeurs ingericht door stripclub Tafel Rond in zaal "Het Bad", Martelarenlaan (achter het station), en dit van 10u tot 17u. Signeeractie is voorzien.
Afhaling Fenixboeken mogelijk bij Jean of Yves.
Beursinfo: JP Hendrickx (016/23.65.97)

29 april **Damme**
5de stripfestival in de stadshallen en buiten op de markt. Verschillende tekenaars komen signeren. Beursinfo: 0477/ 69.84.00 (Jean-Pierre) of 050/31.45.91 (Guido).

20 mei **Heide-Kalmthout**
4de stripbeurs in zaal "Centrum" van 10u tot 17u. Speciale uitgave: 3de (laatste) telefoonkaart van S&W.
Beursinfo: 011/72.65.63 (Danny) of 03/666.67.83 (Jan); mailen kan naar **stripkalmthout@hotmail.com**

27 mei **Deurne**
Grote strips- CD en platenbeurs in sporthal Schijnpoort, Schijnpoortweg 55 (achter het sportpaleis). *Brabant Strip is aanwezig (Joppe, Etienne, Patrick).* Beursinfo: Frank Van Bergen (03/325.45.60) of mailen kan naar **Frank.Van.Bergen@Pandora.be**

17 juni **Kruibeke**
6de Mercatorstripbeurs in de jongensschool, Bazelstraat van 10u tot 18u. Signeeracties van o.a Bob Mau, Bosschaert, Attanasio, Pug, Morjeau, Paul Teng. Speciale uitgave van Bosschaert en Jean-Pol op 150 ex.
Brabant Strip is aanwezig (John).
Beursinfo: Sascha Van Laeken (0486/744.899), mail naar **mercatorstripbeurs@yahoo.com** of surf naar **http://www.geocities.com/mercatorstrip/beurs.htm**

19 jun tot 18 nov **Brussel**
Dag meneer de raaf!
De dierenstrip in België, of verhalen waarin dieren de rol van mensen spelen. Meer info in magazine 84.

23 en 24 juni **Zulte**
4de stripbeurs in zaal Brouwershuis, Staatsbaan 145.
Beursinfo: Roland Guillemijn (056/60.52.89)

11 jul tot 05 aug **Middelkerke**
Jaarlijks stripfestival, met stripmarkten op 14/07, 28/07 en 11/08. Uitreiking "het Gouden Potlood" in het casino op 27/07. (zie advertentie)

01 en 02 sep **Valkenswaard**
16de Brabants stripspektakel in het sportcentrum Valkencourt, Pastoor Heerkensdreef 15. Beursinfo: 0031 (0)11 66.14.73

09 september **Gent**
Grote stripbeurs met nieuwe locatie in de hogeschool BME, Schoonmeersstraat 52 (vlakbij St.Pietersstation). Organisatie : Stripwinkel Adhemar. Beursinfo: 09/326.06.25 (JP Kesteloot) of e-mail **jp.kesteloot@belgacom.net**

30 september **Mechelen**
Stripbeurs georganiseerd door Comic Strips in de turnzaal van de Sint Gommarusschool, Kerhoflei van 10 tot 18 u.
Meer info in magazine 84.

06 en 07 oktober **Hasselt**
Grote strip-2-daagse in de Grenslandhallen. Verdere bijzonderheden volgen.
Brabant Strip is aanwezig (Michel).
Beursinfo: 011/21.09.18 of surf naar **www.comicdays.com**

13 en 14 oktober **Arnhem**
Het Gelders Stripfestijn in de Rijnhal. Nadere info i.v.m. tekenaars en speciale uitgaven volgt.
Beursinfo: **joelphil@hotmail.com**
of tel: (0031) (0)313-479592

21 oktober **Aarschot**
Internationale strip-, en platenbeurs in de stadsfeestzaal (Demervallei) van 10u tot 18u. Beursinfo: 015/22.01.63 of 0495/21.01.63 (Kurt)

18 november **Vilvoorde**
Jaarlijkse stripbeurs in de zaal Star, Nowlet de Brauwerestraat. Verdere info volgt.
Brabant Strip is aanwezig (John).
Beursinfo: 02/252.21.68 (Eric Silverans)

20 nov tot 03 maa 2002 **Brussel**
De kunst van Alex Raymond
Meer info in magazine 84.

Ook in 2001 elke maand weer de compleetste agenda van stripactiviteiten!
Organisatoren sturen info schriftelijk naar :
Brabant Strip Agenda, p/a Michel Sels,
Kreupelstraat 144 te 1980 Eppegem,
tel : 015/62.33.89 ; Fax : 03/256.47.53 ;
e-mail: sels.michel@pi.be De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

Gratis zoekertjes.

Schriftelijk meedelen (brief of e-mail). In elk briefje naam of telefoonnr. vermelden a.u.b.

GEZOCHT:

* **Bob Morane :** ik was op de ledendag in Turnhout, waar ik de reeks van Bob Morane van uitgeverij LAMA zag, 6 stuks. Aangezien ik niet over genoeg geld beschikte, heb ik ze niet gekocht. Graag zou ik contact komen met het lid die deze boeken aanbood. Laurens Krieckemans, 014/315037 (85)
* **Kuifje jaargangen** 1946 t/m 1949 (losse nrs.); Almanak van Uilenspiegel met Kommerverhalen; PumPum boek nr.1 ; Ivanhoe nr. 31 (Zuid-Ned. Uitg.) J.G. Van Laar (0031)(0)20-6762393 (85)
* **Kuifjecuriosa** : de eerste creaties van Leblon-Delienne + creaties van Michel aroutcheff+platen in email+Pixi (résine) Marc Philips, Vlasdam 4B29, 9760 Lokeren (85)
* **Bessy-knipsels** uit Ons Volk (nummers van stroken) : De verboden jacht (49-50); De verdwaalden (5-6); De hinderlaag (45-46); De dans der slangen (37-38,45-48, 59-60); De Poney-express (21-22); De hut der geesten (43-44); Witte Bliksem (11-12, 21-46); De vlucht (7-14, 19-20); Moh Wapi de Gids (35-36); Het zilverspoor (13-16, 19-22, 29-30, 35-36); De rode grot (5-6, 9-28, 31-34, 37-40, 45-46, 49-50, 53-60); Op erewoord (1-10, 13-20, 23-34, 37-60); De vallei der eekhoorns (1-8, 11-20), 25-38, 41-56, 59-60); Het losgeld (1-8, 11-54, 57-60), De verlaten ranch (1-2, 7-12, 25-60); Het zingende zand (1-28, 31-60); volledige verhalen : Klinga van de lynxen, De paardenbedwinger, De beverdam, Murphi de reus Ivo Haine 016/47.22.03 (85)
  (n.v.d.r. : volgende keer graag op disketje, Ivo, bedankt!)
* **Rik Ringers special** deel 1, (Lombard 1991), met Oog in oog met de slang, Hallali voor RR en Verdwenen in de hel Rob Spitters (0031) (0) 653-198254 (84)
* **Ons Volk** 1948 : 29febr-14maart-21-maart-6, 13, 20, 27 juni; 1969: 11 september; Michel Vaillant Lp's; Album Frisco Kid tegen de piraten uit het hoge Noorden+prentjes 55 t/m 60; Maanblad Club Michel Vaillant 1972 nrs. 2,3,4 Alex Benoit 015/61.09.64 (84)
* **Help!** wie O wie helpt mij aan Olidin 1958 nummer 4 en 1959 nummer 8. Losse nummers dus.. Ik kan dan aanbieden complete ingebonden jaargangen 1958 en 1959...
  Klaas de Krijger telefoon of fax nl (0031)(0)0229-201927of e-mail KDeKrijger@cs.com (84)
* **Ons Zondagsblad** nrs. 3,6,25,45,47,238,305,324,546,570,616,776,842, ook de nrs. 93 t/m 200 (los); Collectie Première : De bende van de spin Paul De Bont 014/65.73.79 (85)
* **1e druk Kuifjes** harde kaft in een absolute nieuwstaat of in een zeer goede staat. Ben bereid voor nieuwstaat de catalogusprijs te betalen(tussen de Fl.1000,- en Fl.2200,-GLD.per stuk).Ook gezocht de Lombard collectie oude Nero's,oude Dupuis en Suske en Wiske enz. Heb je wat voor me e- mail me of bel me.Afstand geen bezwaar.
  Boris Algra strips@wannadoo.nl Tel.0031/(0)355429230 GSM 0031/(0)624931423. (83)
* **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *Het sprekende testament, De geverniste zeerovers, De snorrende snor;* Huize Snoek; Patrick Vranken 052/31.23.46 (tel&fax)

TE KOOP/RUILEN:

* **Bessy:** knipsels uit Ons Volk , stroken uit De verborgen buit, De onbekenden, De huilende rotsen, De noodlottige tocht, De strijdbijl, De verdwaalden, De gijzelaars, Paniek in Watona, Moh Wapi de gids , De vlucht; tevens allerlei knipsels uit Het Nieuwsblad, tijdschriften, Titskrantjes, jaren '70 en '80 (ook te verkrijgen voor enkele euro's. Ivo Haine 016/47.22.03 (85)
* **Jess Long** : albums 1 t/m 14 in zeer goede staat à 100fr; Jugurtha albums 1 t/m 14 in zeer goede staat 150fr Roland Mees 03/7756450 (84)
* **Silhouetten :** grote en kleine kartonnen standups zoals o.a. Thorgal, Guust, Kiekeboe, Buddy Longway, Aria, Baard en Kale, Toenga,... ook gadgets en posters Chris Huybrechts, 0477-837265 (84)
* **Oude curiosa** van Kuifje en Asterix te koop: o.a. poppekastpoppen (met plastiek handjes), houten puzzels, reklamemateriaal, postkaarten,... Eveneens veel oude drukken te koop van allerlei series. Nero, Kiekeboe, Suske en Wiske, Rode Ridder, ... Ruilen is mogelijk tegen Oude curiosa Kuifje, Robbedoes, Guust Flater, Asterix, Marsupilami,... tel + fax:053/71.14.79 of 0495/25.21.45 of email: eddy.wauters@pandora.be (84)
* **Kuifje weekblad** verzamelbanden nrs. 24,47,53,56,62,67,68,70,71,73,74,77,78,80,86,88,94 en Robbedoesverzamelbanden 64,66,96,100, voor 50% van de Matla - Stripkatalogus H. Maanen (0031)(0)10-4859497 (84)
* **Hergé**: Affiche "Tooot" (ingekaderd); Bus "Crabe Extra"; Kopjes Kuifje & Haddock van poppenspel; lidmaatschaps - kaart "Club Tintin" + welkom briefje jaren vijftig; German Research in WW II; 6 franstalige albums voor Total; reproductie van originele plaat van "Tibet" van de Stichting Hergé (ingekaderd, genummerd, slechts enkele exemplaren gedrukt); zegels van het warenhuis Samaritaine. Mike van der Veer 03-4407548 mike.vanderveer@yucom.be (83)
* **Suske & Wiske klassiek**, de volledige reeks met inbegrepen alle gratis nummers en intekenposter. Prijs: Intekenprijs, dwz de rode reeks aan 595 fr en de blauwe reeks aan 795 fr. Dirk Mertens 02/269.63.19 na 19.00u, dirkmertens@advalvas.be (83)
* **Bosschaert :** veel materiaal, o.a. oude Panorama's, Zapman, reclame, zeefdrukken, enz...; lot Eppo's en allerlei posters Hergé, enz... Joppe Broeckhoven 03/645.61.51 (83)
* **Ruilen :** Reclame-nummers Kapoentje : Lezer leest Kapoentje (Rik) + Intrede Forelstraat (Sleen) + Vliegtuig (Nys) tegen andere reclamenummers 1950 (16 t/m 52) ; **Te koop :** Kapoentje album 20; Kuifje : Zwarte goud, Mannen op de Maan Paul De Bont 014/65.73.79 (85)

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

HET STRIPFESTIVAL VAN GANSHOREN START MET EEN BEURS VOOR TWEEDEHANDS STRIPS

Op **zaterdag 19 mei** vindt de 12de editie plaats van het **festival van Ganshoren**.
Dit gezellige festival, dat zich gedeeltelijk in openlucht afspeelt, kent van jaar tot jaar meer bezoekers.
Naast kwaliteitsvolle tentoonstellingen, signeersessies van een veertigtal tekenaars uit België en omstreken, straatanimatie en een grote striptekenwedstrijd starten we dit jaar met een tweedehandsbeurs.
Wanneer: zaterdag 19 mei, van 11 tot 18 uur.
Prijs: 400 fr. per meter standruimte.
Info en reservatie: GC De Zeyp, Van Overbekelaan 164, 1083 Ganshoren, tel. 02/422.00.11,
fax: 02/422.0012, e-mail: dezeyp@vgc.be.
Vraag naar Veerle Vanden Bosch.

GOBELIJN
MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86
Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

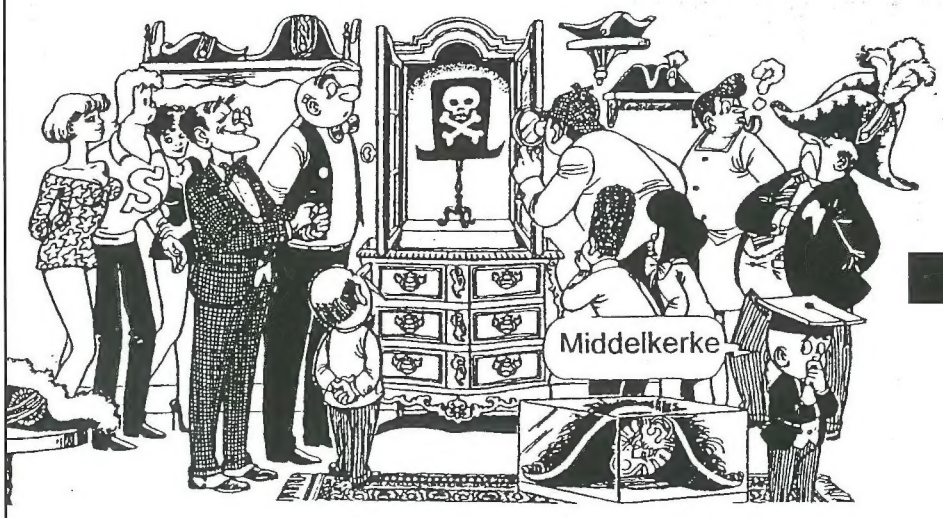

STRIPFESTIVAL
MIDDELKERKE
11/07 - 05/08
Gouden Potlood
27 juli Casino

Standbeeld Urbanus

Antiek stripmarkten
14/07 - 28/07 - 11/08

150 tekenaars

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

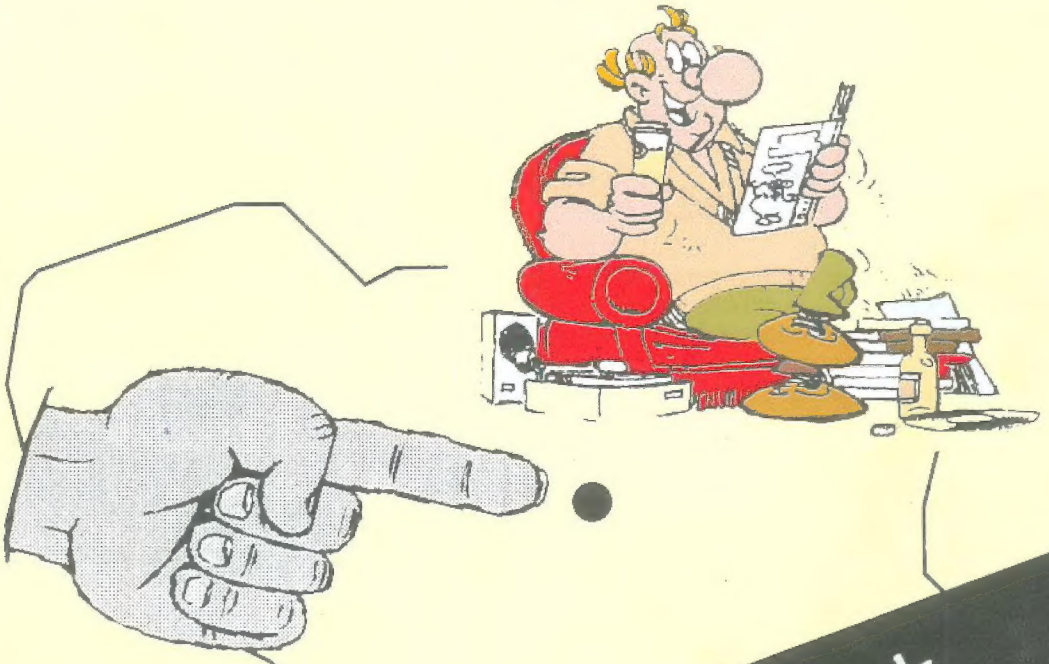

J.B. Nowélei 52 - 1800 Vilvoorde

Tel. 02/251 91 86 / Fax. 02/253 45 94

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19